

SLOVENSKI NAROD

Izha, vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krištofjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Prva zmaga evropske diktature:

ČSR se je morala ukloniti

Danes se je pričela evakuacija Nemčiji poklonjenih pokrajin

Zapuščena od vseh, izpostavljena najhujšemu oboroženemu pritisku svojih sosedov, je Češkoslovaška s protestom pristala na monakovski sklepe — Ob splošni narodni žalosti so se češkoslovaške čete in oblasti začele danes umikati iz nemških pokrajin — Konstituiranje mednarodne komisije, ki naj izvede plebiscit v mešanih pokrajinah

PRAGA, 1. oktobra. br. Po skrbni in vsestranski proučitvi položaja, ki je nastal po sklepih monakovske konference vesil ter upoštevajoč vse okoliščine mednarodnega in vojaškega položaja je češkoslovaška vlada včeraj popoldne pristala na monakovski sklepe. O tem je bil izdan uradni komunike, ki pravi med drugim:

Po vsestranski proučitvi vseh pripočil, ki jih je dobila od francoske in angleške vlade in v popolni zavesti svoje zgodovinske odgovornosti, se je češkoslovaška vlada v soglasju z vsemi drugimi odgovornimi činitelji odločila, da sprejme in pristane na sklepe monakovske konference. To je storila v globoki zavesti, da to narekuje nacionalna samohranitev in da drugačna odločitev danes ni mogoča.

Istočasno pošilja vlada Češkoslovaške republike vsemu svetu najodločnejši protest proti tem sklepom, ki so bili sprejeti enostransko in brez njenega sodelovanja.

Sklep češkoslovaške vlade je bil takoj sporočen vladam štirih velesil in vsem v Pragi akreditiranim poslanikom.

Istočasno je vlada izdala vse potrebne ukrepe za izvršitev monakovskega diktata. Ministrski predsednik general Syrový je prečital po radiju proglas narodu, v katerem pojasnjuje razloge, ki so napotili vlado, da je kljub splošnemu ogorčenju in odporu sprejela to brezprimerno žrtv. Proglas objavljamo na drugem mestu. Prav tako je izdal proglas poveljnik češkoslovaške armade general Krejčí.

V Berlinu se je včeraj popoldne že sestala v monakovskem sporazumu

predvidena mednarodna komisija, ki bo nadzirala izvedbo plebiscita in določila pokrajine, v katerih naj se plebiscit izvede. Komisijo tvorijo berlinski poslaniiki velesil, François Poncet za Francijo, Neville Henderson za Anglijo, Attolico za Italijo, dočim zastopa Nemčijo državni tajnik zunanjega ministrstva Weizsaecker; Češkoslovaško zastopa v tej komisiji berlinski poslanik dr. Mastny.

Komisija se je sporazumela o postopku. Plebiscit bo izveden na enak način, kakor je bil leta 1935. v Posaarju. Dan plebiscita še ni določen. Pri plebiscitu bo sodelovala britanska legija, ki je že določila 10.000 svojih članov za policijsko službo v plebiscitnem ozemlju.

PRAGA, 1. okt. br. Priprave za postopno izpraznitev ozemlja, ki ga mora ČSR odstopiti Nemčiji, so se začele. Danes bodo izpraznili prvo cono, ki jo bodo Nemci zasedli danes in jutri. Gre za ozemlje na jugozapadu republike, v južnem delu Češkega lesa. Do popolne izpraznitve bodo češkoslovaški državni organi na tem ozemlju normalno vršili svojo službo. Druga cona, ki jo mora ČSR izprazniti, obsega ozemlje na severni meji ČSR, kjer je pretežno nemško prebivalstvo. V tem odseku so med drugim kraji Podmokly, Fridlandovo in Warnsdorf. Tretja cona obsega zapadne pokrajine z mesti Cheb, Karlovi Vari, Jahimovo, Marjanske Lazi, Františkove Lazi, Tacnov itd. Četrta cona obsega severovzhodno ozemlje ob šlezki meji. Nadaljno ozemlje, ki se ima v zadnji etapi prepustiti Nemčiji, bo določila mednarodna komisija, v kateri bo tudi zastopnik Češkoslovaške.

stiti ničesar, kar bi naša republika še bolj oslabilo. Na čelu naše države so ljudje, ki spadajo med njene najodločnejše tvorce in ustvaritelje. Oni imajo naše polno zaupanje in ga bodo imeli tudi v bodoče, ker smo prepričani, da so storili vse, kar je v človeških močeh.

Pravi vojak mora prenesti tudi neuspeh. Tudi v tem se pokaže veliko in resnično junaštvo. Naša armada ni poražena, nego je v polni meri ohranila svoje dobro ime in svoj sloves in ga bo ohranila tudi v

bodoče. Republika nas bo potrebovala tudi v bodoče in lahko vedno računa na svojo oboroženo silo. Zato moramo ohraniti hladen razum in se še bolj strniti. Svojo prisego bomo izvršili do zadnjega diha. Moška beseda je trdnjša ko kamen in s svojo pripravljenostjo bo armada tudi v bodoče čuvala republiko, o kateri smo trdno prepričani, da bo izšla srečno iz sedanjih težkih časov. Za to sta naša vlada in ves naš narod pripravljena doprinesiti vse žrtve.

Poljski ultimat

Češkoslovaški

Poljska izrablja težaven položaj bratske republike, da izsili po zgledu Nemčije svoje zahteve

LONDON, 1. okt. br. Reuter poroča iz Varšave, da je Poljska v notih, ki je bila danes ponoči izročena češkoslovaški vladi stavila ultimativno zahtevo, da mora Češkoslovaška do danes popoldne brezpogojno sprejeti poljske zahteve, ki gredo za tem, da se vprašanje poljske manjšine v ČSR reši na enak način, kakor sudetsko-nemško vprašanje, to je z odcepitvijo ozemlja v tješinskem okraju, kjer je v pretežni večini poljsko prebivalstvo. V Varšavi poudarjajo, da Poljska ni sodelovala na monakovski konferenci in zaradi tega za njo sklepi te konference tudi niso obvezni. Poljska smatra, da ima popolnoma svobodne roke in skuša sedaj na sličen način, kakor so to storili Nemci, izsiliti izpolnitev svojih zahtev.

VARŠAVA, 1. okt. f. Včeraj popoldne iz zvečer je bilo nenavadno živahno v poljskem zunanjem ministrstvu. Zunanji minister Beck je povabil angleškega, francoskega, ameriškega, rumunskega, italijanskega in nemškega poslanika. Snovi ob 11. so tuji novinarji prejeli naslednje obvestilo:

Danes ob 13. je bila izročena poljskemu poslaniku v Pragi nota češkoslovaške vlade.

de kot odgovor na poljsko noto z dne 27. t. m. Posebni odposlanec je noto z letalom prinesel v Varšavo. Ta nota se omejuje le na splošne stvari, s katerimi praška vlada skuša zavlačevati pogajanja in se izogniti izvršitvi obljub, ki jih je dala pred dnevi. Ta nepričakovani preokret je bil povod, da bo poljska vlada še danes zahtevala na jasen in precizen način izpolnitev motiviranih poljskih zahtev glede tješinske Slezije. Odgovornost v primeru, da te zahteve ne bodo izpolnjene, zadene Češkoslovaško. Tozadevna nota je bila poslana s posebnim letalom, ki je prispelo v Prago ob 22. in je bila takoj izročena praški vladi. Po privatnih informacijah doznajajo, da odgovor praške vlade, ki je dospel v Varšavo včeraj popoldne, vsebuje pristane na principu na poljske zahteve, le da praška vlada predlaga, da se odredi rok za evakuacijo. Ta odgovor ni zadovoljil poljske vlade in zato je Poljska poslala noto s ultimativnim rokom do danes popoldne. Da je Varšava odgovorila v ultimativni obliki, je razvidno tudi iz komunikeja Pata, v katerem pravi, da je poljska vlada objavila svoje zahteve na jasen in precizen način glede izpolnitve motiviranih zahtev v pogledu tješinskega ozemlja.

Vesti, da bi bile poljske čete že vkorakale v tješinsko ozemlje, v Varšavi najodločnejše demantirajo.

Kaj se še pripravlja

Po ureditvi čsl. in španskega problema pride na vrsto Gdansk in poljski koridor

London, 1. oktobra. br. Reuter poroča po informacijah v dobro poučenih berlinskih krogih, da predstavlja monakovska konferenca še le začetek velike akcije za preureditev Evrope, ki naj se izvede pod direktorijem velesil. Ta direktorij, ki je dobil svoj temelj v Monakovem, si je nadel nalogo preurediti Evropo tako, da bodo za dolgo dobo izključeni vsi mednarodni teritorialni spori. Obtem smatra za potrebno, da do kraja uredi odnose med velesilami. V to svrhu je predvsem potrebno, da se čimprej likvidira špansko vprašanje. Sporedno s tem nameravajo urediti vprašanje kolonij. Posebno naglašajo v Berlinu važnost ureditve vprašanja Gdanska, poljskega koridorja in Klajpede. Nalogo so o tem govorili že na monakovski

konferenci, podrobna ureditev pa je prepustena poznejšemu sestanku štirih velesil. Po nemških načrtih se bo poljski koridor uklinil, Gdansk pa zopet pridružil Nemčiji. Poljski bo v nadomestilo zagotovljen dostop do morja, pristati pa bo morala tudi na razne korekture meje, zlasti v Sleziji. Med Anglijo in Nemčijo je že vzpostavljen temelj tesnega sodelovanja z monakovsko deklaracijo Hitlerja in Chamberlaina, slična deklaracija pa bo po informacijah Reuterja sledila v kratkem tudi glede sodelovanja med Francijo in Nemčijo. V Londonu so prepričani, da se z naglimi koraki ureditve svoječasnimi načrti Mussolinija o diktaturi velesil v Evropi.

Resen opomin vsem malim državam

V obrambi proti diktaturi velesil morajo vse male države v strnjeno fronto, če hočejo očuvati svoje samostojnost

PRAGA, 1. okt. e. Značilen za razpoloženje, ki vlada na Češkoslovaškem, je današnji uvodnik »Češkega Slova«. Med drugim piše:

Monakovski sporazum nas je obogatil. Bogatejši smo za spoznanje, ki bo opomin za vse majhne in srednje države od Baltika do Sredozemskega morja. Na tem področju je 10 držav s 112 milijoni

prebivalcev, v katerih je dozorela skušnja, da svoje meje ne bodo mogli zavarovati s pogodbami, sklenjenimi z velesilami, temveč samo tedaj če se bodo čvrsto zvezale same med seboj in tako predstavljale vesele. Po izkušnjah, ki smo jih doživeli mi in ki so jih morali dobiti iz zadnjih političnih dogodkov tudi drugi, je za vse te države zgodovina

ska neizogibnost, da se strnejo v skupno fronto, sicer pomeni monakovska konferenca začetek konca njihove samostojnosti.

Naval beguncev iz nemških krajev

Praga, 1. okt. br. Ze včeraj popoldne so začeli prihajati v Prago in sploh v češke pokrajine, ki meje na nemške pokrajine številni begunci iz ozemlja, ki je priznan Nemčiji. Iz pokrajin, ki jih mora ČSR izprazniti do jutri zvečer, je prbežalo do sedaj že 60.000 pristašev nemške socialno-demokratske stranke, neprestano pa prihajajo vedno novi transporti. V Pragi računajo, da bo okrog pol milijona Nemcev zapustilo nemške pokrajine in se naselilo v češkoslovaških pokrajinah, ker nočejo priti pod Nemčijo. V Pragi je osnovan poseben urad, ki vodi skrb za nastanitev in prehrano teh beguncev.

Jamstvo varnosti ČSR

London, 1. okt. e. V dobro poučenih krogih poudarjajo, da sta Anglija in Francija dali Češkoslovaški vladi poročstvo, da jo bosta branili v primeru napada s strani Poljske ali Madžarske. To sicer ni bilo z ozirom na Nemčijo vnešeno v monakovski sporazum, pač pa vsebuje to zagotovilo pismo, ki ga je Chamberlain poslal praški vladi.

Čsl. poziv sudetskimi Nemcem

Praga, 1. okt. br. Vse češkoslovaške radijske postaje so danes ponovno objavile sledeči poziv sudetskimi Nemcem, pristašem Henleina:

»Sudetski Nemci! Češkoslovaška država je v teh dneh doprinesla naravno heroično žrtve za mir Evrope in vsega sveta. Odrlekla se je svojim tišočnim mejam. Odpovedala se jim je, ker hoče vam, vašim ženam in otrokom in vaši domovini prihraniti strahote vojne. Na neizmerna žrtve, edinstvena v zgodovini človeštva, nalaga tudi vam dolžnost, da spoštujete veličino žrtve, ki so jo doprinesli češkoslovaški narod, češkoslovaške oblasti in češkoslovaška armada. Češkoslovaška armada je, kakor je danes izjavil njen vrhovni poveljnik general Krejčí, pripravljena izpolniti dolžnosti, ki so jih naložili svetovni dogodki, tudi pod najtežjimi okoliščinami.

Sudetski Nemci! Pokažite se može, ki znajo ceniti bol nasprotnika, in ne otekočajte našim oblastem in naši armadi njihovih pretežkih dolžnosti. Spoštujte v njih može, ki so preželi enake ljubezni do svojega naroda, kakor ste vi do svojega. Pomislite, da je tudi od vas odvisno, da ne pride do nepotrebnih incidentov.

Henleinova zahvala kancelarju Hitlerju

Beyreuth, 1. okt. e. Vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein je poslal kancelarju Hitlerju brzojavko, v kateri je izrazil v svojem imenu in v imenu vseh sudetskih Nemcev zahvalo za osvobodjenje.

Chamberlain bo dobil najvišje odlikovanje

London, 1. okt. e. Včerajšnja seja angleške vlade je trajala 35 minut. Na seji je ministrski predsednik Chamberlain poročal o poteku monakovske konference. V Londonu so prepričani, da bo kralj Jurij podelil Chamberlainu rad hlačne povelje, najvišje odlikovanje, ki se podeljuje angleškim državljanom.

Sestanek Mussolini — Chamberlain — Daladier

London, 1. okt. AA. Listi poročajo, da je Mussolini povabil Chamberlaina, naj obišče Rim, kjer bi se pogovarjala o vseh spornih zadevah med Italijo in Anglijo. Izve se, da bo Chamberlain takoj po zaključnem sedenju parlamenta odšel na kratek odmor z jabo na Sredozemsko morje ter bo med tem obiskal tudi Rim. Zelo verjetno je, da bo pri teh razgovorih sodeloval tudi Daladier.

Širite

n a r o č a j t e
»Slovenski Narod«!

Borzna poročila.

Carib, 1. oktobra. Beograd M.—, Park 11.57, London 21.21, New York 430, Bruselj 74.20, Milan 23.23, Amsterdam 230, Berlin 176.25, Praga —, Varšava 83, Beč 23.

Chamberlainov ultimat čsl. vladi

PRAGA, 1. okt. br. Kakor se šele danes doznava, je angleški ministrski predsednik Chamberlain včeraj zaradi tega odgodil svoj prvotno že za popoldne določeni odhod iz Monakovega na popoldne, ker je čakal na pristanek češkoslovaške vlade. Ko pristanku do 10. se ni bilo, je Chamberlain preko angleškega poslanika v Pragi Newtona v ultimat

ivni obliki zahteval od češkoslovaške vlade, da mora odgovoriti do 12. popoldne. Češkoslovaška vlada, ki je bila zbrana pod predsedstvom prezidenta republike, je v svojem odgovoru izrazila svoje ogorčenje, da se ji za rešitev tako usodnega vprašanja pušča tako malo časa.

Češkoslovaška je zahtevala arbitražo

WASHINGTON, 1. okt. br. Roosevelt je sinoči izjavil novinarjem, da se je prezident češkoslovaške republike dr. Beneš še v četrtek zvečer, ko se je pričela v Monakovu konferenca štirih velesil, obrnil brzojavno na prezidenta Roosevelta s prošnjo, naj se zavzame za

to, da se češkoslovaško-nemški spor predloži njemu v arbitražo. Roosevelt je bil pripravljen ugoditi tej prošnji, vendar pa so ga dogodki prehiteli. Monakovska konferenca je medtem že sprejela usodne sklepe, na katerih ni bilo več mogoče ničesar spremeniti.

Prve nemške čete prestopile mejo

Davi ob 5. je nemška vojska pričela z okupacijo Nemcem prepuščenega ozemlja

PRAGA, 1. okt. br. Davi ob 5. se je pričelo zasedanje obmejnega ozemlja po nemških četah. Češkoslovaške oblasti in čete so se že ponoči pripravile za umik. Izročanje ozemlja, javnih ustanov in oblasti se vrši v popolnem redu in brez incidentov. Čehi, ki so bili nastanjeni na tem ozemlju, se sele v češke pokrajine. Z njimi gre tudi mnogo Nemcev, pripadnikov demokratičnih skupin, ki no-

čejo pod narodno-socialistični režim in ki se boje preganjanja. Tudi Nemci sami priznavajo, da je disciplina in stoični mir, s katerim Čehoslovaki doprinajajo to največjo žrtv v vsej svoji zgodovini, brez primere. Zadnja zapuščena ozemlje češkoslovaške vojske, za katero prihajajo nemške čete. Zasedbo Nemčiji priznanega ozemlja vodi general Brauchitsch.

Čsl. armada ni poražena!

Proglas poveljnika čsl. armade generala Krejčija

Praga, 1. oktobra. br. Poveljnik češkoslovaške armade general Ludvik Krejčí je izdal včeraj popoldne na armado sledeče povelje: »Vojaki! Vlada češkoslovaške republike je morala pod pritiskom svetovnih dogodkov pristati na odcepitev nekaterih sudetskih pokrajin na sosedno državo. Globoka žalost nad okrnjeno dediščino naših prednikov je zajela tudi našo vojsko. Če smo bili dosedaj ponos in zaščita domovine, moramo to ostati tudi v bodoče kljub težkim trenutkom, ki jih doživljamo. Zapadna Evropa in tudi naši zavezniki za-

htevajo od nas kategorično to žrtv, da se s tem odvrne svetovna vojna.

S svojo prisego smo prezidentu republike našemu vrhovnemu poveljniku, prisegli zvestobo in pokorščino pod vsemi in tudi najtežjimi okoliščinami. Mi smo vojak, ki morajo biti vedno pripravljeni in morajo zatreči vsa čustva in se dati voditi le hladnemu razumu. Hladni razum je vodil tudi našega vrhovnega poveljnika, prezidenta republike, in predsednika vlade, ter vse ostale reprezentante države, ki pri svoji silni odgovornosti niso mogli dopu-

Zakaj se je morala češkoslovaška udati

Uradno pojasnilo o razvoju dramatičnih dogodkov zadnjih dni

PRAGA, 1. oktobra. br. Včeraj ob 16.30 je bilo objavljeno naslednje uradno po- ročilo, ki pojasnjuje dogodke zadnjih dni in razloga, ki so napotili češkoslovaško vlado, da je čez teden največjim samozataje- vanjem, pristala na monarhski diktat:

Sključene konference predstavnikov štiri- rih največjih evropskih velesil je že dalo naslutiti, da bodo odločitve neposredne in da bodo sklepili te konference, če ne nasto- pijo kakšni nepredvideni dogodki, izvršeni v delovni skupnosti, ki se je že več let najavljala na mednarodnem političnem obzorju, češ, da je treba zagotoviti stalni mir, toda ta politična skupnost je bila že od nekdaj grožnja in napad na enakopravnost in ravnopravnost manjših narodov in držav.

V Monakovu se je sestala prav za prav popolnoma nova mirovna konferenca, to- da z razliko, da se je ta konferenca tokrat sestala pred vojno in ne šele po vojni. Ta okoliščina tudi pojasnjuje obseg, pomen in dalekosežnost sklepov te konference, ki ni imela tiste absolutne avtoritete, kakor jo je imela mirovna konferenca leta 1919. Način sklicanja in sestave te konference sam po sebi pojasnjuje tudi način tega, kar je bilo sklenjeno. Francoski ministri- ski predsednik je ob povratku iz Monako- vega izjavil, da je svetovna vojna zahteva- la 4 milijone človeških žrtev. V tem delu Evrope da je trajal mir že 20 let in da je to dovedlo do tega, da se je pojavila strašna vizija še večjih izgub, kakor jih je zahtevala vojna v letu 1914 do 1918. Ta strašna vizija je dovela angleške in fran- coske državnike do tega, da so se odločili,

DA MORA NA VSAK NAČIN PRI- TI DO SPORAZUMA

ki naj v bodočnosti zagotovi stalen mir. V ilustraciji razvoja dogodkov v zadnjih mesecih in da se osvetlijo dejstva, ki so izzvala sedanjí položaj, je treba upošte- vati naslednje: Sedanjí položaj ima svoj začetek v poostritvi narodnosocialistič- nega režima konec februarja, ko se je za- čela kampanja za priključitev Avstrije, ki je bila meseca marca tudi uresničena. Dne 24. marca je imel v angleški spodnji zbor- nici ministrijski predsednik Chamberlain govor, v katerem je podčrtal velik in nepo- sredni interes Anglije na razvoju dogod- kov v Srednji Evropi. To je pomenilo

POPOLNO SPREMEMBO DOSEDA- NJE TRADICIONALNE ANGLE- ŠKE POLITIKE

ki je dotlej odklanjala vsak angažman iz- ven angleškega otočja in zapadno-evrop- ske obale. Bilo je jasno, da je Anglija za- vzela tako stališče samo zaradi tega, ker se je bala novega svetovnega požara. Chamberlain je že v tem govoru napove- dal, da je pripravljen ponuditi Češkoslo- vaški in Nemčiji svoje posredovanje, če se ne bi posrežilo rešiti spora sudskega Nemcev s češkoslovaško vlado na domačem terenu v okviru republike in v okviru če- škoslovaške ustave. Ko so pogajanja med sudskeko-nemško stranko in češkoslovaško vlado konec junija prišla na mrtvo točko, je poslala angleška vlada posebno misijo pod vodstvom izkušenega državnika lorda Runcimana.

RUNCIMANOVA PRIZADEVANJA PA SO BILA PREPREČENA

v trenutku, ko je izgledalo, da je uspeh njegove misije že zagotovljen. Radikalni elementi so preprečili nadaljevanje pogaj- janj za sporazum in ko je tudi nemški kan- celar Hitler svoj zaključni govor na nürn- berškem kongresu posvetil češkoslovaške- mu vprašanju, je bil vse problem preme- ščen na mednarodno polje, vrhu tega pa se mu je pridružil še revolucionarni značaj. Državne oblasti so sicer revolucionarni po- kret radikalnih sudskeko-nemških elemen- tov hitro ustavile in vzpostavile red in mir, toda v tem se je že vse vprašanje

PRETVORILO V KONFLIKT Z NEMČIJO

ter je bilo samo še vprašanje časa, kdaj bo prišlo do vojne. Takrat je napočil tre- nutek, ko je smatrala Anglija za potrebno, da odločno poseže v razvoj dogodkov. V spominu je še, kako nam je bil po pogaja-

njih med francosko in angleško vlado in po osebnem sestanku Chamberlaina s Hit- lerjem v Berchtesgadenu stavljen predlog glede odcepitve pretežno nemških pokra- jin od republike. Ta od formalno je pri- jateljjskih velesil stavljen predlog pa je imel kljub temu že ultimativni značaj.

NEMČIJA JE ZAGROZILA Z NE- POSREDNO VOJNO

toda Anglija in Francija sta nam dali spo- znati, da nista v stanju, da bi nas dosledno in uspešno podprli. Tako se je zgodilo, da je bila češkoslovaška vlada po vsestran- skem proučevanju položaja

PRISILJENA POPUSTITI SPRIČO PRITISKA VELESIL

ker je tudi Rusija sporočila, da brez sode- lovanja zapadnih velesil ne moremo raču- nati na njeno pomoč. To se je zgodilo 21. septembra. Bili smo pripravljeni za naj- skrajnejše žrtve, toda pod pogojem, da se zagotovo eksistentni pogoji za nacionalno življenje češkoslovaške države v novih mejah in da se nova ureditev izvede svo- bodno, mirno in sporazumno. Nemški kan- celar Hitler pa je pri ponovnem sestanku s Chamberlainom v Godesbergu vztrajal pri takojšnji rešitvi in zagrozil, da bo 1. oktobra segel po najradikalnejših sredstvih Samo z največjim naporom se je angle- škemu ministrskega predsedniku Cham- berlainu posrečilo doseči kratko odgodi- tev, da bi se mogla sestati mednarodna konferenca, ki naj bi uredila način izvedbe načrta, na katerega je češkoslovaška vlada pristala že 21. septembra. Tako smo prišli v položaj, da so nam

VELESILE S SVOJIM MONAKOV- SKIM SKLEPOM VSIKLE NAJ- TEŽJE ŽRTVE

Kar se tiče odcepitve nemških pokrajin, kar je bilo edini predmet pogajanj v Mo- nakovu, teh vsiljenih žrtev, sploh ni mo- goče presojati čustveno in v tem pogledu med nami ni nobenega dvoma in nobene razlike. Tu gre za trda dejstva. Štiri velesile so enostavno sestavile skupen odbor ter se sporazumele glede izvršitve vseh monakovskih sklepov. Češkoslovaška je danes postavljena pred izvedbo sklepov, ki se opirajo na avtoriteto Anglije, Francije, Nemčije in Italije. Rusija je od vsega za- četka zavzemala stališče, kakor ameriške Zedinjene države. Ona je za kolektivno mednarodno akcijo, za sklicanje širše konference, kakor pa je bila konfe- renca štirih velesil. Toda ta predlog nima nikakih izgledov na uresničenje. Na eni strani zaradi pomanjkanja časa, na drugi strani pa zaradi tega, ker so se baš odlo- čilne velesile v Evropi in v Društvo narod- ov, Anglija in Francija že sporazumele z Italijo in Nemčijo in skupno z njima, ne da bi vprašali za mnenje češkoslovaško vlado, vzlele svoje zadevo v svoje roke.

USPEŠNE VOJASKE INTERVEN- CIJE V NAŠO KORIST NIMAMO OD NIKODER PRIČAKOVATI

Iz poslanikov Anglije, Francije, Italije in Nemčije sestavljena mednarodna komisija se je že konstituirala in bo sodelovala pri izročanju pokrajin Nemčiji.

Nemci bodo sukcesivno vkorakali v po- krajine s pretežno nemškim prebivalstvom. V mešanih pokrajinah bo izveden plebi- scit po načinu plebiscita v Posavju, leta 1935 in pod mednarodno kontrolo, nakar bodo določene nove državne meje točno po izidu glasovanja, upoštevajo pri tem lo- kalne, gospodarske ter prometne razmere in to zopet z mednarodnim sklepom in pod mednarodnim nadzorstvom.

Za velesile je bila pri tem sporazumu od- ločilna ideja mira. Velesile hočejo tudi na- dalje ostati v temnem stiku vse dokler se ne doseže nova ureditev Evrope.

Sledila bodo pogajanja o ureditvi meje na- pram Madžarski in Poljski, nakar bodo razčiščeni še drugi problemi.

Zaključno sodbo o pravičnosti in smotr- nosti te politike bo mogoče podati šele po- tem, ko bo že vse končano. Za Češkoslo- vaško pa je bilo vprašanje postavljeno in re- šeno zelo pristransko.

proti nam, sili s svojo premočjo, da temu odgovarjajoče postopamo. Moj najvišji cilj je, kakor vsakega izmed vas, ohraniti življenje naroda. To dol- nost smo prevzeli iz rok naših očetov, ki so živeli težje življenje kakor mi, ker je bilo to nesvobodno življenje.

Misliti moramo ne samo z ljubeznijo v srcu, nego tudi z jasnim razumom. Naša naloga v teh usodnih urah je, vse pretehtati, vse videti, in jasno vedeti, katera pot vodi do tega najvišjega cilja. Kot vojak izjavljam v polni zavesti svoje odgovornosti: To je pot miru. Pot miru zaradi tega, ker z neoslabljeno nacionalno silo stopamo v novo življenje, v zavesti, da ustvarjamo nacionalno enotnejšo in močnejšo državo.

Preden sem te besede izgovoril, sem vse pretehtal. Vso preteklost našega naroda sem v teh dneh premislil. Iz nje sem črpal vero, da je ta pot, po kateri vas vodimo, edino prava in dobra, ker je edina pot do dela, iz katerega bo vstala nova sila in moč našega naroda.

Na monakovskem sestanku evropskih velesil je bila sklenjena nova ureditev

naših državnih meja, tako da se nemško ozemlje odcipi od naše države. Imamo izbirati med obupno in brezupno obrambo, katere žrtve bi postala ne samo vsa odrasla generacija, nego tudi ženske in otroci, in pa med sprejetjem pogojev, ki so nam naloženi pod pritiskom in brez primere v zgodovini. Ho- teli smo prispevati k miru. Radi bi k temu prispevali, toda na noben način ne tako, kakor so nam to sedaj vsilili. Bili smo zapušteni. Ostali smo sami. Smo kakor trdnjava, oblegana od sil, mnogo večjih od naše.

Globoko vznemirjeni smo vaši vodi- telji skupno s predsednikom republike pretehtali vse možnosti, ki so preostale. Spoznali smo, da moramo izbirati med redukcijo državnih meja in med smrtjo naroda. Naša sveta dolžnost je, ohraniti življenje našega naroda, da ne bi iz tega strašnega časa izšel oslabljen. Ne morem opustiti zavesti, da se bo naš na- rod zopet dvignil, kakor že tolikokrat v preteklosti.

Skrb Maribora za socialno šibkejšo sloje

Kako je bilo pred vojno in kako je po vojni — Delavski azil brezposelnemu delavstvu

Maribor, 1. oktobra.

V naših časih so naložene mestnim ob- činam težke naloge socialnopolitične in socialnoskrbne narave. Med našimi mesti opravlja Maribor v tem pogledu delo, vredno vsa priznanja. Velike za- sluge pa si je pridobila zlasti prejšnja mestna uprava, ki ni skrbela samo za to, da se iz leta v leto zvišujejo socialna skrb- stvena proračunska postavke, temveč je v času naraščajočih gospodarske stiske vzor- no in uspešno organizirala široko razpre- deno pomožno akcijo.

Kaj je storila mariborska mestna ob- čina v socialno skrbstvenem pogledu po vojni, nam najzgovorneje priča primerja- va s predvojnimi razmerami. Predvojni mariborski mestni svet z nemško večino, ki je bila pretežno predstavnica imovitih in za socialna vprašanja malo dostopnih tujerodnih meščanskih slojev, je bore ma- lo storil za socialno skrbstvo. Dočim je prišlo na posameznega mariborskega me- ščana pred vojno po 2 in pol krone izdat- kov za socialno skrbstvo, se je to razmer- je po vojni temeljito spremenilo, tako da pride na vsakega Mariborčana socialno skrbstvenih izdatkov 97,75 din. Ta velika razlika je najboljši dokaz vne in pri- zadevnosti jugoslovenskega Maribora v prid revnim in siromašnim slojem me- stnega prebivalstva.

Mestno socialno skrbstvo ustreza v so- dobem smislu vsem zahtevam mišinskega, delavskega in starostnega skrb- stva. 26,53% vsa proračunska socialnega skrbstva gre za mladinsko skrbstvo. Za delavsko skrbstvo gre nad 33% proraču- na socialnega skrbstva. Žal je misel po- možne akcije iz razlogov, ki jih ne kaže navajati, zaspala, tako da so na ma- gistratu sklenili uvesti s proračunskim li- tom 1938-39 posebno 10% določilo na di- rektno davke kot socialno davčino. Sta- rostnemu skrbstvu pa sta posvečena dva zavoda s 150 posteljami. Za to skrbstvo

V torek in sredo bo Maribor v temi Dvodnevna vaja za zatemnitev Maribora in njegove okolice

Maribor, 1. oktobra

Po naročilu banske uprave dravske ba- novine v Ljubljani bo 4. t. m. na teritoriju mesta Maribora ter občin Košaki, Kamnica, Potrežje, Studenci, Radvanje, Razvanje in Pekre dvodnevna vaja za zatemnitev.

Zatemnitev bo trajala vso noč s tem, da se ugasnejo ulične svetilke 4. t. m. ob 20. dočim 5. t. m. sploh ne bodo prižgane.

Mestno poglavarstvo odreja skupno s po- licijskimi oblastmi:

A. SPLOŠNE ODREDBE:

- 1) Vse prebivalce se mora ravnati po navodilih za zatemnitev ter mora v ta na- men vse pripraviti, kar je potrebno za za- temnitev hiš, javnih lokalov, obratov in industrij.
- 2) Med zatemnitvijo teče življenje na ulicah, v hišah, obratih, javnih lokalih itd. kakor v normalnih razmerah.
- 3) Prometna vozila morajo voziti z zmaj- ženo hitrostjo; ravno tako se morajo počasi po ulicah in cestah strogo držati prometno- cestnega reda, da se tako preprečijo pro- metne nezgode.
- 4) Radi vidnosti se bodo robniki ploč- nikov, drevesa ter ograje ob križiščih, nasi- pinih in mostovih namazali z belim oplenom — apnom.
- 5) Vseka kršitev teh predpisov se kaznu- je na osnovi čl. 69 zakona o notranji upra- vi z denarno globo od 10 do 500 din, a v skrajni neplačila v odločenem roku z za- porom od 1 do 10 dni.
- 6) Odredbe zatemnitev ne veljajo za vsa uradna poslopja in naprave državnih želez- nic.

B. PREDPISI ZA ZATEMNITEV:

- 1) Vsa zunanja cestna razsvetljava, razen najvažnejših prometnih svetlobnih signalov, se ukinje. Svetilna telesa, prometne luči morajo biti tako zasenčene, da se ne vidi iz zraka. Uporaba žarnih svetilk, vzgajal- nih na prostem je prepovedana.
- 2) Vse reklamna razsvetljava in razsvet- ljava napisov ter izloži mora biti odklop- ljena.
- 3) Poslopja morajo biti popolnoma za- temnjena. Zatemnjevanje mora biti tako izvr- šeno, da je notranja razsvetljava od zunaj popolnoma nevidna. To se doseže z omejit- vijo in zasenčenjem notranje razsvetljava- (globinski reflektorji, optični filtri modre barve, zamenjava jarkih žarnic z žarnicami manjše svetlobne jakosti), z zakritjem oken, vrat ter vrhnjih svetlin. Najenostavnejša sredstva za zakritje oken so lesene naokne, dalje zavese iz gostih tkanin, iz črnega pa- pira ali iz 1,5 mm debele lepenke, ki pre- sežajo notranji rob oken za ca 10 cm ter so povesod dobro pripete na okenski okvir.
- 4) Pri vhodih v razsvetljene prostore direk- tno s oči se morajo prevideti dvojni sve- li.

General Sirovy se je nato toplo na- hvalil čsl. vojski ter poslal predstav- stvo, naj ohrani srazum in mirno kri- kljub svojemu ogroženju in svoji ža- losti. Posebej je poudaril pred provoka- terji, ki bi radi zanesli nad narod namir in zmedo. Svoj govor je zaključil s be- sedami:

»Naša država ne bo najmanjša na svetu. So še mnoge manjše, a so zdrave in odporne. Nam ostane življenjski prostor, ki nam daje možnost za na- daljšajo kulturno in gospodarsko po- vzdigo. Bomo sicer v temnejših mesecih, toda sami med seboj. Tudi sporazum s sosedi bo lažji. Naša armada bo tudi nadalje vršila svojo izvršeno nalogo in ščitila našo državo. Skrbimo vsi za to, da bo ostala naša država v novih me- jah zdrava in svobodna ter zagotovimo vsem njenim državljanom mirno in plodono delo. Z vašo pomočjo se nam bo to posrečilo. Mi računamo na vas, imejte tudi vi zaupanje do nas.«

gre nad 39% proračuna socialnega skrb- stva, to je 1.360.938 din.

Ob razmotrivanju socialno skrbstvenih in obce socialnih problemov našega Ma- ribora pa nekoliko zasenčita že dosežene uspehe, zlasti vprašanje nove mestne oskrb- nišnice in delavskega azila.

Sedanja mestna oskrbnišnica in uboži- nica v Slovenski ulici 40 je bila zgrajena leta 1891. Ker to poslopje že davno ni več ustrezalo sodobnim namnom, je prejš- nja mestna uprava poskrbela za razšir- janje zavoda na bližnje objekte v Stross- mayerjevi ulici 26, kjer je bil prejš. Deč- ji dom. Tako se je ustvaril zadovoljiv pro- vizorij. V zadnjih letih pa prodira vse bolj spoznanje, da je treba obnoviti svoječasni načrt za zgradbo nove mestne oskrbniš- nice na desnem dravskem bregu, ki naj vidno izpričuje mariborska prizadevanja za preskrbo potrebnih ubožcev, katerih število iz leta v leto narašča.

Druugo poglavje, mimo katerega ni mo- goče, pa je problem delavskega azila. Z ugodnim aranžmajem prizadejih ustanov se je posrečilo zgraditi v Gregorčičevi ulici lepo, reprezentativno dvonadstropno stavbo, ki naj bi služila ciljem delavskega azila. Zgodilo pa se je, da je pod se- danjo mestno upravo lepa stavba odte- gnjena vzhvalnemu namenu, za katerega je bila zgrajena. Ustanovili so neko društvo, ki je poskrbelo za to, da imajo sedaj tam svoj zasedaj občništvi, kajti vsi znane smeri. Kdo bi vajencem zavidal streho? Toda Delavski azil je bil zgrajen za inte- rese brezposelnega delavstva, ki je s tem hudo prikrajšano. O tej zadevi je bilo go- vora tudi na lanskoletni skupščini Delav- ske zbornice v Ljubljani in so navzoči de- lavski ter nameštenski delegati to stvar najostreje odobrili. Če hoče dotično dru- štvo pomagati vajencem, naj jim zgradi novo poslopje iz sredstev, ki bodo za to nalašč zbrana. Ključ vsega pravicojubne- ga Maribora pa je: Delavski azil brezpo- selnemu delavstvu!

lobni zastori, kar dosežemo z dvema zave- samo ali z zakritjem obeh vrat veternika. Ako se odpre zunanja vratnica, oz. zunanji zastor, mora biti druga vratnica zaprta oz. zastor spuščen.

- 4) Dovojanje toka in svetilnega plina podjetjem in privatnikom ne bo prekinjeno.
- 5) Za označbo popravil na cestah se upo- rabijo rdeče svetilke, ki so zgoraj in ob straneh zasenčene.
- 6) Zarometi vozil morajo biti zastrti s čr- no zaslonko ki ima v sredini odprtno ho- rizontalno širine 5 do 8 cm, višine pa 1,5 m. Nad to odprtno in ob straneh naj to stre- šica, ki usmerja žarke posevno navzdol. Tudi zadnje luči vozil morajo biti zasenče- ne s strešicami.
- 7) Zunanja mesta se vključijo srednja žarnica Zaromet (luč za daljavo), v mestu pa mala žarnica (luč za blizu). Uporaba kazalcev smeri je dopustna.
- 8) Za notranjo razsvetljavo vozil veljajo na- vodila pod št. 3).
- 9) Predpisi za zasenčenje Zarometov vo- zil veljajo le za vozila iz kraja v katerem se vaja vrši. Zunanja vozila morajo voziti z lučmi za parkiranje.
- 10) Predpisi za zasenčenje žarnometov ne veljajo za vozila vojske, kolikor to zahteva potreba.

Mariborske in okoliške novice

Starí mariborski rod izumira. Na Tez- nem je umrl v visoki starosti 81 letni posestnik Ivan Kolar, stanujoč na Ptujski cesti 7. V Jezdarski ulici 8 pa je premi- nila v častitljivi starosti 82 let zebnica Cecilija Klipštätter. Žalostnim naše iskre- no sožalje.

Mariborske tržne novice. Danes so se na mariborskem trgu zopet pojavili slani- narji, ki jim je bil pred mesecem dni zabranjen prihod radi sinavke in paridjev- ke. — Včerajšnji ribji trg je bil prav dobro založen. Prodajali so: sardelice, 100 kg, po 12 do 14 din, molli 15 kg po 20 din, ka- lamari 10 kg po 24 din, cipili, 15 kg, po 18 din, škombri, 25 kg po 12 do 16 din, igle, 10 kg po 18 din, branci, 8 kg po 35 do 36 din, barboni po 28, sardale po 38, azijali po 26, belice pa po 8 do 9 din za kg.

Ze zopet prizideki siromašnejši sloji. Oni dan smo čitali, da bodo morali pri- spevati vse prebivalci za popraviljanje cer- kvne strehe 10%. Na nekaterih hišne go- spodarje pride 800 din in hišni gospodarji nameravajo baje povisati stanevarne za 50 din mesečno. Tako bi bili stroški za po- pravilo streh, na stolni cerkvi preveljani

na skrajnem krogu. Družina vojna, uspešnost in žak se sedaj zaradi uspešnosti dragega, da svojih otrokom ne odnese, in sicer potrebuje na more kupa, da bi na enkrat še novi nepredvi- deni škodili in to tik pred simo, ko je žak tehta globoko posesti v žep — seve- da da je in kaj ostalo v njej — Eden v imenu vseh prizadetih.

— Rodni vozček je izgubil izpred neke- ga hrvaškega salona v Cankarjevi ulici železničarjevi hčerki Katarini Rafold iz Wol- fove ulice 1. V času, ko se je mudila Ra- foldova v hiši, ji je nekdo odpeljal ročni vozček, vreden 150 din.

— Družveno življenje: Drvi ob 20. v Ramakovi gostilni v Koskih velika vin- ska trgatve Sokola Maribor III. — Jutri popoldne v Cirkovih vinaka trgatve Mai- strovih borov v Frasovi kolodvorski re- stavraciji.

— Sportno življenje: Ob 8. na stadionu ob Tržaški cesti lahkoletski miting SK Železničarja. Ob 14. na tezenskem dirkaš- ču jeenske konjske dirke. Ob 14. na sta- dionu SK Železničarja: prvenstvena nogo- metna tekma SK Slavija : Čakovački SK, ob 15.30 prvenstvena nogometna tekma SK Železničar : SK Rapid.

— Zimski vozni red mestnega avtobus- nega prometa prinaša sledeče spremembe: Zjutraj odpade na prvi 1 vožnja ob 6.30 s kolodvora, vozi pa prvi avtobus ob 6.15. Zadržni dve vožnji zvečer ob 20.15 in 20.30 s kolodvora se vršita le ob nedeljah in cer- kvenih praznikih. V Studence vozi avtobus ob 6.22 samo ob delavnikih, ob 20.40 (do- sedaj 20.22) pa le ob sobotah, nedeljah in cerkvenih praznikih. Na Pohorje odpade- ta vožnja ob 16.40 in 19.22, zato pa odhaja zadnji avtobus iz Glavnega trga ob 19.10. Na Tezno odpadejo vožnje 8.37, 11.32 in 19.52. V Limbu vozi dnevno avtobus ob 12.45, mesto dosedaj ob 12.35. Dnevna vož- nja ob 18.22 odpade, ravnokar ob nede- ljah in praznikih vožnja ob 20. V Sv. Mar- tin vozi ob nedeljah in praznikih večerni avtobus iz Maribora ob 18. in se vrača od Sv. Martina ob 19. V Sv. Peter vozi več- erni avtobus iz Maribora ob 17.30 mesto ob 18. Na Pohorje vozi avtobus od 2. t. m. dalje le v primeru, ako se prijavi najmanj 14 potnikov v soboto ali pred praznikom v prometni pisarni. Vse druge vožnje osta- nejo zimskega voznega reda iste, kakor so bile dosedaj.

— Mestski mojstrski izpiti so bili včeraj popoldne v prostorih okroglega odbo- ra obrtniških zruženj v Vetrinjski ulici. Mojstrski izpit sta napravila Jožef Ajbič in Ivan Podgoršek, trije ga niso napravili. V izpitni komisiji so bili obrtni referent, mestne občine mariborske g. dr. Senkovič, predsednik Zruženja mesarjev v Mariboru g. Fidler in član uprave g. Pavešič.

— Obšneje novice. Te dni so pričeli graditi banovinsko cesto Sv. Ana—Žice v Slovenskih gorah.

— Starokatoliška cerkevna občina ima svoj urad v Tatembachovi ulici št. 20.

— Pohorske novice. Pohorci so se v dru- štvnem pogledu zivahno gibljejo. O tem pričajo številne prireditve v zadnjem ča- su. Pohorski Sokol bo imel jutri pri br. Rendži svojo prireditev, ki se tje bodo nedvomno udeležili vsi pohorski Sokoli.

— Za velike konjske dirke dne 2. ok- tobra je bilo prijavljenih 33 konj. Dirke se prično ob 14. Od 13. naprej vozijo z Glavnega trga na Tezno avtobusi. Med ljubitelji konjskega sporta je veliko za- nimanje za jutrišnje dirke na tezenskem dirkališču.

— Ptičevje so se pojavile v zadnjem času v Rušah.

— Putnik v Mariboru sporoča, da je za naše državljane, ki potujejo na Češkoslo- vaško ali v Rumunijo potrebno vidiranje potnih listov po pristojnih konzularnih za- stopstvih imenovanih držav. Preskrbo viz- prevzame, tudi Putnik v Mariboru.

— Studenske novice. Naše studentske gospodinjice so z veseljem sprejele vest, da dobimo Studentami v kratkem svojo tržni- co, ki jo bodo pozneje celo prekrili. Nič več ne bo treba studentskim gospodinj- am na trg preko brvi, oziroma državnega mosta. Zdi se pa, da bi bilo prav, če bi se že vnaprej zaslugi kader prodajalk iz bližnjih naselij. Precej pa bo tudi pri- hranika pri avtobusu, saj so številne gos- podinjice morale zlasti ob slabem vreme- nu v mesto z avtobusom. Upamo pa tudi, da ne bo tržnica tako občutno visoka, da bi jo potem prodajalke prevalele na stu- denške gospodinjice.

— Glas mariborskih trafikantov. Iz vret mariborskih trafikantov smo prejeli: »Ljudje se splošno pritožujejo, da so ma- le vzgajice po 50 par strajno malomar- no naplombene. Nekateri si dovoljujejo celo pripombe, da trafikanti zmanjšujejo vsotno teh škatic.« Postavljajo se je dejala trafikantinja in dvignila nov, še nedotak- njen zavod. Stresla ga je. Učinek je bil prav »praznično« ropotanje. Kje je to- rej krivda? Pri borah odstotkih, s ka- terimi se bore trafikanti, pač ne gre, da bi bili oskudovani tiisti, ki ne bi smeli bi- ti.

— Zanimanje za angleščino narašča v Mariboru iz leta v leto. Tudi letos bodo na državni reatni gimnaziji angleški te- čaji. Vpisovanje bo v ponedeljek od 18. do 19. ure.

— Vabilo na vinsko trgatve Sokola Po- horje v nedeljo 2. oktobra t. l. pri bratu Benčetu.

Mariborsko gledališče

Sobota, 1. oktobra: ob 20. uri: Otvoritve- na predstava: »Kar hočete«. Premiera. Bloki.

Nedela, 2. oktobra: ob 20. uri: »Dva du- cata rdečih rož« Znižane cene. Bloki.

Ponedeljek, 3. oktobra: zaprto.

Torek, 4. oktobra: ob 20. uri: »Hudičev učencec«. Premiera. Bloki.

— Prve predstave v Narodnem gledali- šču. V soboto, 1. oktobra se otvori letoš- nja gledališka sezona s Šekspirjevo klasič- no komedijo »Kar hočete« v režiji J. Ko- viča in v pestri odskri opremi. Nastopi s štatištarijo pomožno dramsko osebje s spremljevanjem ordske glasbe. — V ne- deljo, 2. oktobra zvečer se ponovi v pre- tekli sezoni izborna uspeša Benediktjeva rimska komedija »Dva ducata rdečih rož. Pri tej predstavi veljajo znižane cene.

Mariborska beležnica

Kino Union: Tarzan v harem

Grajski kino: Upavanka

Dežurni klenari: Minaškova na Glav- nem trgu in Remova na vogalu Aleksan- drove in Mojke ceste.

„Bili smo zapušteni, ostali smo sami!“

Pretrajljiva poslanica predsednika vlade gene-
rala Syrovega češkoslovaškemu narodu

Praga, 1. oktobra. br. Po včerajšnji od- ločilni seji vlade, na kateri je pristala na monakovske sklepe, je prečital mi- nistrski predsednik general Sirovy po radiu naslednjo poslanico narodu:

»Možje in vojaki! Vi vsi dobro veste, da sem eden onih, ki so med svetovno vojno v prostovoljni slogi in disciplini daleč od domovine zgradili nacionalno češkoslovaško armado. Veste, da so moji tovariši znali brez oklevanja žr- tovati svoje življenje za svoj narod. Kakor takrat, gre tudi danes za bodo- čnost naroda in za njegovo življenje. Kot vojak in kot predsednik vlade sem moral in moram najprvo misliti na življenje vas vseh, milijonov delovnih državljanov, mož, žen in otrok. Preživ- ljam najtežje trenutke svojega življe- nja, ker moram izpolniti svojo bridko nalogo, nalogo, ki je težja kakor smrt. Toda hvali zaradi tega, ker sem se boril in ker vem, pod kakšnimi pogoji se vojna lahko dobi, vam moram odkrito povedati, kar mi narekuje vest odgo- vornega armadnega poveljnika: da nas sila, ki se ta trenutke postavila

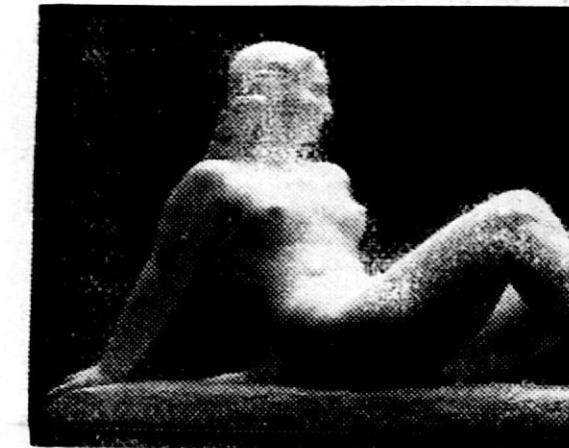
Umetnost Borisa Kalina

Uveljavil se je kot umetnik, od katerega lahko pričakujemo še velika dela

Ljubljana, 1. oktobra. Danes, jutri in poplutišnjem bo še odprta kolektivna razstava akademskega kiparja Borisa Kalina v Jakopičevem paviljonu. Čoprav je bila pozornost vseh v preteklih tednih posvečena dogodkom, ki so kazali na strahoto in grozo, je vendarle Kalinova razstava imela obisk, kar kaže na to, da je razstava imela v Ljubljani ob otvoritvi razstave je kipar Nikolaj Pinnat rekel,

da je ena sama dobra plastika več vredna kot tisoč bombardiranj in tankov. Mnogi so mi gledali na to misel, katero bi z mirno vestjo vsak čas zagovarjal tudi sam, skušali dopovedati, da niti tisoč dobrih plastik ne odtehta enega dobrega bombardiranja ali tanka. Menil sem, da je potrebno oboje in da so časi takdi, da morajo mladi ustvarjajoči narodi, ako naj v zgodovini kaj pomenijo, imeti razen dobrih bombardiranj tudi dobre plastike ter sem se izrazil upanje na boljše čase. V nobenem muzeju civilizirane in kultivirane Evrope ni orožja Grkov in Rmjanov, v vseh pa so njihove plastike. Dober bombarder po dveh ali treh desetletjih ni več dober, dobra plastika pa je tisočletja dobra in živa kakor sleherni na svetu, ki ona njej se večnosti poljub lešketas. Tako stvari imenujemo umetnine.

Kako je z umetnostjo Borisa Kalina? Nihče ne more odrediti kiparju velikega talenta in soglasnost je bila v sodbi, da je njegova stvaritev, katero nam je pokazal s štiridesetimi deli na razstavi, obudovanja vredna in nekaj edinstvenega v našem kiparstvu po prevaru. Kipar je razstavil delo svoje prve ustvarjalne dobe in ga pokazal javnosti, ki naj sodi in ocenjuje. Boris Kalin je še mlad, zato lahko rečemo, da je pokazal sadove svoje prve ustvarjalne dobe. Razstavil je nekatera tako popolna dela, da o njem kot umetniku ne more nihče, več dvomiti. Svojo umetniško izpoved je kipar sam izrazil, ko je dejal, da je glavni namen kiparstva oblikovanje gmote v harmonijo linij in oblik. Izjavil je, da so njegovi tovariši Putrih, Smerdu, brat Zdenko in

drugi postavili temelje slovenskemu kiparstvu. K tem polagalcem temeljev slovenskega kiparstva je treba pristeti tudi Borisa Kalina. Njega in njegove tovariše veže v ogansko zvezo umetniška ideja čistosti, plastike. Vsek po svoje ustvarjajo in iščejo lepoto, vsak gre po svoji poti, ki je individualna pot, vodilna ideja je tako široka in visoka, da njihovega individualnega ustvarjanja ne more okrajati in zapeljati na pota umetniške mode.

Slovenska najmlajša kiparska generacija je krenila na svojo pot na pravo pot. Generacija pred to je bila žrtev iskanja novih poti in smeri. Ni moglo trditi, da tudi kot taka ne pomeni nikogar v slovenskem kiparstvu. Vendar se iz isčočih in v iskanje izgublajočih se kiparske generacije ni dvignil kiparski genij, ki bi potegnjal za seboj vse najmlajše. Ti so spoznali, da je treba kreniti nazaj k naravi in k večnim načelom kiparstva. Spoznali so, da je kiparska umetnost nekaj drugega kot beseda in podoba ali simbol in videz. Medtem ko je prva slovenska kiparska generacija darovala samo iščočemu, dinamičnemu in vse stare vrednote razbijajočemu Dioniziju, je najmlajša generacija, h kateri spada tudi Boris Kalin, spoznala, da mora tudi bog Apolo kumovati pri ustvarjanju resnične umetnine, da so mera, ravnotežje, čista oblika ravno tako bistvene kvalitete dobre plastike kakor dinamična sila.

Kako pa skušajo Boris Kalin in tovariši realizirati to »spoznanje«? Na to vprašanje najdemo odgovor v delih, razstavljenih v Jakopičevem paviljonu. Ni kakšna velika misel, velik ideal ali velika življenjska in svetovna nazorska koncepcija, ki bi bila izhodišče za tako ustvarjanje. Taka izhodišča so v dobah prepovedi, vrenja, iskanja in tavanja gonilne sile in vzrok vse lažne umetnosti, ker so kaj lahko krinka, za katero se skrije ne-sposobni in netaletirani človek. Borisu Kalinu je izhodišče ustvarjanja znanje, obrtniško znanje in obvladovanje sredstev. Kipar ve, da lepota ni mogoče narediti s fantaziranjem v kanonu ali leso. Drži se narave, narava, telo je njegova Ariadna niti, ki ga pelje do lepote.

Boris Kalin je razstavil nekatera dela, ki so dovršene umetnine, ker so zaključene celota, na katerih ni nič slučajnega, nič odvignenega in nič manjkajočega. To so

uk. Čisto neznatna akcija pusti lahko v vseh sledov, saj se kmetje nikakor ne bodo branili smotnejše ureditve domov in gospodarstev, prav zaradi tega pa je treba podpirati res važne in pomembne akcije, kakor je ta, ki poučuje kmeta o snagi v domu, v gospodarstvu in v spravljanju živil na tržišča, hkrati pa mu prinaša brez posebnega truda tudi prav lepe dohodka. Naposled naj omenimo še, da bi se morale naše gospodinjice zavedati važnosti organizacije, kakor je »Zveza gospodinjic« in se ji v lastnem interesu — v čim večjem številu pridružiti.

Gledališka sezona v Kranju

Kranj, 30. septembra. Z nastopajočo jesenjo se budi tudi življenje v naših društvih iz poletnega mrtvila. »Gledališki odel Narodne čitalnice« v Kranju, ki že skozi decenije vrši svoje kulturno poslanstvo v izobrazbo in zabavo našega meščanstva ter se je zlasti v poslednjih 10 letih, odkar se nahaja v prostorih Narodnega doma, še bolj razmahnil v svojem delu, se tudi letos že pripravlja na bodočo sezono. Skušnje za prvo predstavo se vrše že ves september in smemo zato pričakovati odlično naštudirane igre.

Da se po dolgih letih spet enkrat ustrezno občinstvu z ljudsko igro, ki je včasih zelo hvalježen posel za igralce, ker z njo dosežajo najtesnejši stik s publiko, se je režiser odločil, da prikaže publiko eno izmed najživahnijih, najbolj poznanih in tudi najbolj igranih ljudskih iger, to je: »Reveček Andrejček«, ob katerem so se že na stotih odrih zabavali tako publika kot igralci. Pri igri nastopa topot vsa stara garda najboljših igralcev »Gledališkega odra« in so vse vloge odlično zasledene.

Naslovno vlogo bo interpretiral g. Mirko Rojina in je ravno ta vloga ena najboljših izmed številnih njegovih kreacij, kar jih je tekmoletni ustvaril na odrih v Stražišču in Kranju. Anžeta, vaškega tajnika bo pri seveda igral g. Vajt Jela naš odlični in priznani komik. Glavna ženska vloga je deljena med g. Mirko Vajtovi, priljubljeni igralci »Gledališkega odra«. Očeta Jeklena nam bo pa pokazal g. Reš N., za katerega vemo, da nikdar ne pogreša. Pestro igro je režiser se poslužil z glasbenimi vložki. Ob spremljevanju domačega orkestra se bodo pešne razne narodne pesmi. Iz navedenega je razvidno, da bo predstavata dovolj živahna, pestra in zabavna. Tudi ostale vloge so zasledene po najboljših močeh. Otvoritvena predstava bo v sredo dne 12. okt., prva ponovitev pa v nedeljo 16. okt. Pri igri sodeluje skoro ves igralski ansambel »Gledališkega odra«. Kot prihodnja predstava se pa vpripori priznana veseligr »Roksi« v 3. dej. O nadaljnji sezoni »Gled. odra« pa še prihodnji kaj.

Še o stavki v kamnolomih

Glede na članek v »Slov. Narod« z 29. sept. t. l. pod naslovom »Stavka v kamnolomih« vas vabimo naprositi, da priobčite sledeče pojase:

V dnevi 26., 27. in 28. sept. t. l. sem se mudil v kamnolomih v Ribnici na Pohorju kot delegat Zveze stavbnih delavcev, a ne kot delegat Delavske zbornice.

Poročati sem delavstvu o trenutni situaciji v stavkih, ki so s stavko v posredni ali neposredni zvezi, posebno kar se je tičalo zasledbe orodja in blaga v kamnolomih, a ne da sem vplival na delavstvo, da se vrne na delo predno se je dosegel sporazum s podjetji, kakor se da tolažiti gornji članek.

Lastnika kamnolomov, ing. Lemarič in g. Zapečnik sta mi izjavila, da nista proti temu, da se v najkrajšem času skličejo pogajanja v svrhu sporazuma, ni pa bilo govora o zvišanju plač, ker je to stvar skupnih pogajanj.

Stavkajoče delavstvo je pristalo na predajo orodja, ko sem ga zagotovil, da bom storil vse kar je v moji moči, da bodo pogajanja sklicana že koncem tekočega tedna. Ako bi se s pogajanjmi odlagalo, bi je nemogoče reči kakšno to nadaljni potek stavke. Popolnoma neutemeljeno pa je upanje na kapitulacijo delavstva.

Toliko v pojasnilo vsem, ki jih ta stavka zanima.

Ljubljana, 30. septembra 1938 Ignac Tratar

Skrbimo za živali

Ljubljana, 1. oktobra. Ob prazniku sv. Frančiška Asiškega, ki je bil velik ljubitelj živali in ob nastopajoči zimi, spomnimo se vsi, ki posedujemo kakšno žival, ali ki jo imamo v oskrbi, da preskrbimo primerne prostore, da živali ne bodo zmrzovale in da bi bile varne pred dežjem in snegom. Paziti moramo tudi, da krma in voda, ki se daje živalim, ne bi sproti zmrznila. Mišljeno je to za vse živali, posebno pa za pse čuvaje, ki so na žalost in večkrat po nepotrebnem priklenjeni na verigah.

Sadjarji, vrtnarji in sploh vsi, ki le morejo, naj pripravijo pravočasno krmilnice za ptice, katerih je na žalost vedno manj. K temu pripomore največ to, da pogine večje ptice radi nenadno zapadlega snega, ker ne dobe hrane. Krmilnice naj bodo tako narejene, da na podano krmo ne dežuje in ne sneži ter postavljene na taka mesta, da ne morejo končati do njih.

Lastniki konj naj iste dajo podkovati za zimo, ker tako po zamrzlih tleh lažje vozijo, da jim ne drsi ter da se tako ne ranijo ali pobabijo.

Sedaj ne jesen, ob priliki selitve ptic, je mnogo takih brezsrčnih ljudi, ki tem ljubim živalicam nastavljajo limanice in pasti vsake vrste. Ne samo da je to sedaj, ko se opaža vedno manj teh naših prijateljev, škodljivo zaradi naravnih uničevalcev mrčasa po vrtovih ter je tudi po oblasti prepovedano, je tako po-topenje tudi nečloveško in kaže pomanjkanje srčne kulture. Opozoriti moramo javne organe v mestu in na deželi, da pazijo tudi na take ljudi.

Korčno ob tej priliki ponavljamo apel na bansko upravo in mestno načelstvo v Ljubljani in vseh večjih mestih v banovini, naj se končno vendar že uredi vprašanje ambulance za živali, ki bi morale biti v vsakem večjem mestu. Tak zavod bi služil ne samo za sprejem in zdravljenje ponesrečenih ali naglo obolelih živali vseh vrst, temveč bi nudil tudi strokovno prvo pomoč obolelim živalim sploh in bi moral imeti prostor za

sprejem v oskrbo malih živali (pasov) za primer potovanja, selitve itd. lastnikov teh živali. V to svrhu prosimo mestno načelstvo in vse, ki pridejo v poštev, da se zavzemajo za to, in da z novim proračunom stavijo na razpolago v to svrhu iz fonda že precej visokih pasjih taksi primerno vsoto, da se začne tudi to važno vprašanje pravilno reševati.

Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani

Masaryk v slovenščini

Ljubljana, 1. oktobra. S svojim člankom »Se o slovenskih masarykianah« (J) v Zivljenju in svetu (knj. 24, št. 13) si g. Pavel Pleničar ni spletel neumrtjotih vencev, ker bi smeli brez škode in koristi izostati, ako bi bil g. člankar bral moje pojasnilo v »Jutru« z dne 3. VIII. t. l., ki bi ga kot vesten masarykolog moral uvrstiti v svojo zbirko masarykian in primerno upoštevati. Tam sem tudi njemu kratko pojasnil, kako je prišlo do moje zbirke, ki sem jo sestavil za posebno potrebo po naročilu g. konzula J. Doležala v Pragi kot urednika Masarykov svetovne bibliografije, kar je razvidno tudi iz nenaadno podrobnega načina registriranja (m. dr. mera format). Zato se nisem mogel niti smeti niti hotel zadovoljiti z dotedanjimi zabelezbami ter sem svojo bibliografijo sestavil na novo ne glede na predela morebitnih drugih, in to v roku 10 dni, ne pa 10 let, med katerimi je imel g. Pleničar — bibliografijo slovenskih masarykian sestavljamo primeroma že dolgo dobo — pri ločnosti več kot dovolj sestaviti zares kaj dokončnega, »da bi se mogla slovenska masarykiana vsaj malo približati tisti popolnosti, ki si jo vsi zamisljamo«. Delo pa ste prepustili meni samemu in sem ga vseeno v desetih dneh opravil bolje kakor vsi, ki ste se ga deset let zamisljali.

Kaj je prav za prav masarykianum? Absolutne bibliografije ni, vsaka je in mora biti v nekem oziru selektivna. Ako se naj registrira sleherni omemba Masarykovga imena, tedaj je ambicijam Masarykovih bibliografov dan razkošen polet do višine nekoliko tisoč števil. Bila bi zelo pietistična, smotrna nikakor ne, še manj pa izvedljiva v nekih desetih dneh, kakor sem moral to bibliografijo sestaviti jaz, jo sredi dela presekat in zaradi prekratkega roka odpraviti za tisk v Prago z oznako »Bibliografski načrt« in s pridržkom, da jo dodatno izpopolnim še z novimi najdbami. Kljub temu pa je bila naročniku — staremu masarykologu tako zelo všeč, da je označil moj, slovenski prispevek za enega najboljših med vsemi svetovnimi ter ga sklenil v znak nekega priznanja še pred izidom »Svetovne bibliografije« nagraditi posebej z objavo v Čsl.-jugoslov. reviji, zoper kar se seveda nisem mogel izjaviti, pač pa sem zbiranje nadaljeval. Ker je g. Pleničarju spričo tega tako neugodno, naj mu zaupam še to, da je že grozilo, da izide Masarykova svetovna bibliografija brez slovenskega dela, dokler ni prišlo naročilo do mene, ker se prej ni javil kdo — drugi, n. pr. Savel Kalan. To je bil prvi trenotek za Pleničarjevo intervencijo. Ker g. Pleničar ne ve, niti ni uganil, kako sem ravnal z Lahovimi dopolnili, mu nadalje zaupam tudi to, da hote nisem upošteval slovenskih masarykian, tiskanih v Pragi, ker so pač domena čeških bibliografov in pa onih ki jih zaradi postavljenega roka iz tehničnih razlogov nisem utegnil bibliografski zmeriti in opisati iz samovidstva. To in nič drugega je vzrok, da objavljena masarykiana še ne kažejo one popolnosti, ki ni le Pleničarjeva, ampak tudi vsakega prizadetega ideal. Vsekakor pa so v primeri s Prohaskinimi, Lahovimi in Pleničarjevimi več kot le korak naprej, namreč čvrsto, na enem mestu zbrana osnova za nadaljnja — dopolnila, čemur bodo po preizkušnji s pridom služila tudi »slučajna« Pleničarjeva. Blagovoliše jih sporočiti g. konzulu dr. J. Doležalu (Praha XIX. Vostrovská 51), ki jih bo sprejel vedno in z enakim veseljem, kakor je moje zbirko.

Zv. Bizjak

Iz Celja

— Nauk tulca. Celjska »Nova Dobrota« objavlja: Zaradi čudnega zadržanja avtonomistične stranke Slovkov v začetku sudestskega spota je vodja nemškega naroda postal trditelj da so češkoslovaški narod iznašale na mirovni konferenci ker da takega naroda sploh ni in da pač obstoji samostojen narod češki in samostojen narod slovaški. Mi Jugoslovenci se moramo pri tem nehoti zamisliti tudi nekoliko nazaj, ko so pri nas razni politiki in tudi narodni voditelji na vsa usta izpovedovali in dopovedovali doma in v svet, da jugoslovenskega naroda ni, da smo pač trije samostojni narodi s svojo suvereno kulturo in narodno bitnostjo. Bila je pri nas doba, in ni še tega dolgo, ko so se pri nas glasno nortevali z »jugoslovenarje«, pa niso pri tem pomislili, da taki preroki kopljejo grob Jugoslovij, da so hote ali nehoti v službi tulca, ki bi se v prvem ugodnem trenutku poslužili njihovih besed in njihovega orožja, da bi na ruševinah razbitega jugoslovenskega naroda in Jugoslavije ustvaril svoj vpliv in svojo moč. Malim narodom, ki so bili stoletja hlapci in sužnji sosednim velikim narodom je tak nauk iz tujine najrešejeji opomin: da nima nihče pravice, da se v notranjih sporih poigrava z najvišjimi in najsvetejšimi ideali, ki tvorijo osnovo vsake države.

— Poziv tujim državljanom. Predstojništvo mestne policije v Celju poziva vse tuje državljane, ki imajo dovoljenje za bivanje v kraljevini Jugoslaviji za nedoločen čas, da se takoj zgledajo pri predstojništvu v sobi št. 36. Izvzeti so samo ruski državljani-begunci, ki stalno bivajo v kraljevini Jugoslaviji.

— Pošir v Vojniku. Pred dnevi se je vnel dočela nov kozolec industrijske in posestniške g. Klančnika v Vojniku. Kozolec, ki je bil dočela napolnjen s suho krmo, je pogorel do tal. Močan gnet je ogrožal sosednje poslopje, a so ga silili preprečiti se večjo nesrečo. Izgleda, da je zanetja požar zločinca roka.

— Kolektivna pogodba s krajskimi pomočniki podpisana. Lani prekinjena pogajanja med celjskimi krajskimi mojstri in krajskimi pomočniki za aklenitev kolektivne pogodbe in povzicanje mezd, so se nadaljevala v četrti svetci na mestnem poglavarstvu in so bila zvečer z uspehom zaključena. Kolektivna pogodba velja za vse območje Zdrženja krajocev v Celju in vsebuje povzicanje mezd na 25% v treh kategorijah. Vse ostale določbe pogodbe se krijejo z določili obrtnega zakona. Kolek-

Knjiga vsebuje:

1. GRAFOLOGIJO,
2. PSIHLOGIJO,
3. HIPNOTIZEM,
4. HIROMANTHO,
5. FENOLOGIJO,
6. ASTROLOGIJO,
7. SPIRITIZEM,
8. SANJE,
9. 200 FOTOGRAFIJ.

Knjiga je tiskana v hrvaškem jeziku.

Knjiga se pošlje takoj!

Cena 30.— din.

Denar naj se pošlje na ček. rač. 17.455

KARMAN UPRAVA ZALEC

tivna pogodba velja šest mesecev in se avtomatično podaljša za nadaljnje pol leta, če ni en mesec pred potekom z ene ali druge strani veljavno odpovedana. Kolektivna pogodba je bila podpisana v petek na mestnem poglavarstvu.

— Odpovedana nogometna tekma. Za nedeljo popoldne določena podstavna prvenstvena tekma med Atletiki in SK Olimpij je bila odpovedana. Prav tako je odpovedana prvenstvena tekma mladini obeh klubov.

— Nesreča na cesti. Ko se je peljal 39-letni delavec Ferdo Zeleznik z Gabernega pri Laškem v četrti okrog 15. s kolesom po cesti v Rimskih toplicah, ga je prehitel neki osebni avtomobil, zadel vanj in ga podrl na tla. Zeleznik se je pri karamolu izpahljil dečno reko v ramenu. Zdravi se v celjski bolnici.

— V celjski bolnici je umrla v petek 70-letna dinarica Frančiška Dobnikova z Dolge gore pri Ponikvi.

— Iz zdravstvene službe. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je imenovalo dr. Danila Tomažiča za zdravniškega pripravnika v bolnici za duševne bolezni v Novem Celju.

— Nočno lekarniško službo ima od sobote 1. t. m. do vseh petka 7. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, TELEFON 41-79

Glasbeni vefilms

V kraljestvu valčka

V glavnih vlogah: Hans Jaraž in Irena Agay.

Predstave v soboto ob 19. v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. v ponedeljek ob 19.

V dopolnilo:

Paramountov zvočni tehnik.

SOKOLI: Posedajte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:

DUET

Iz Ptujja

— Naša notica o otvoritvi avtobusne proge v Slovenskih gorah se mora pravilno glasiti na otvoritvi nove telefonske proge, ki je bila izpeljana iz Ptujja k Sv. Urbanu, Sv. Andražu in k Sv. Andotu v Slov. gorah in k Sv. Andotu v Slov. gorah. Otvoritvi so prisostvovali med drugimi zastopniki psozne direkcije v Ljubljani, sreski načelnik g. dr. Vidic Janko, mestni župan dr. Alojzij Remec, komandant orožniške čete v Ptujju g. kapetan Bervaldi in številni drugi zastopniki. Pri Sv. Urbanu je prvi pozdravil goste tamošnji župan g. Hrگا. Avtobusna zveza bo otvorna baje meseca novembra.

— Tatvina. V stanovanje posestnika Ivana Brevca v Središču so vlomili tatovi in odnesli razno obleko in perilo v vrednosti nad 4.000 din. Na Bregu pri Ptujju pa so tatovi odnesli Josipu Kodru zlato veržico, vredno 800 din.

— Na zadnji svinjski sejem je bilo priplanih 287 svinj, od katerih je bilo prodanih 64. Cena je bila prolenkom starim od 6 do 12 tednov 90 do 140 din za komad, debele svinje po 7 do 7.50, plemene svinje po 6.80 do 7 in mastne svinje po 7.75 do 8.50 din za kg zive teže.

— Nezgodu. V Zavru je padel po stopničah znani in priljubljeni 77letni gostilničar g. Franc Murkovič, ki si je zlomil levo roko. Prepeljan je bil v bolnico.

— Oster ovinek na banovinski cesti Ptuj-Zavrč, ki je bil kriv nešteti prometnih nesreč, bo v kratkem preložen. Dela se nagibajo že h koncu in bo zdaj cesta na tem delu popolnoma ravna.

Iz Ljutomera

— Warren-Lippit umri. Pretekli teden je umrl v Gradcu v visoki starosti vlastelin v Turnišču pri Ptujju Warren-Lippit. Pokojnik je bil predsednik centralnega kasskega društva in kot tak veliki poznavalec topolovskih, zlasti dirkalnih konj, ki jih je gojil na svojem posestvu na Turnišču. Takačinim konjem je bil zelo naklonjen in rad jim je prišlo k z nasveti na pomoč. Pridobil si je mnogo zaslug za našo konjorejo. Pri prenovanju konj, kjer je bil do predstavnika leta v komitatu, je s svojim večjim, kritičnim in poštenim delom mnogo pripomogel, da so res pravi konji prišli na primerna mesta. Ljutomerški kmetje konjorejo so izgubili velika, prijatelja in dobrotnika, ki so mu v polni meri zaupali in ga bodo ohranili v svojih spominih.

Hvalevredno delo Zveze gospodinj

Akcija za razprodajo dobrega in cenene grozdja

Da se pri delu za zdravje naroda, posebno otrok, in za dvig našega narodnega gospodarstva z velikim pridom lahko udeležujejo tudi naše vrle gospodinjice, nam jasno dokazuje velik moralni uspeh akcije ljubljanske »Zveze gospodinj«, ki so jo priredile te naše res prave narodne dame pod geslom »Za zdravje naroda in za dvig našega gospodarstva«.

Grozdje je zdravo, pravijo pa celo, da je grozdje zdravje. Ta resnica — in ker na ljubljanskem trgu dostikrat primanjkuje res dobrega in cenene grozdja — je napotila »Zvezo gospodinj«, da je začela akcijo za razprodajo dobrega in cenene grozdja posebno iz naših pasivnih krajev, kakor so Bela Krajina, Slovenske gorice in Haloze. Ta akcija je šla skoraj čisto tiho in neopaženo, brez vsakega hrusca in trusca, kakršen navadno spremlja nairazličnejše akcije »narodnih dam«, ki pa se za delo med preprostim ljudstvom presneto malo zmednijo. Ta akcija tudi ni bila deležna nobenih podpor; na gluha ušesa je naletela celo pri bankski upravi, čeprav bi ravno pri njej morala naleteti na največje razumevanje. Več in celo veliko zanimanja so za to akcijo pokazali zasebniki, med njimi posebno ravnatelj ljubljanskega velesejma g. dr. Milan Dular.

Akcija pod geslom »Za zdravje naroda in za dvig našega gospodarstva« je obstojala v tem, da je »Zveza gospodinj« neposredno pri vinogradnikih nabavila mnogo grozdja in ga, zloženega v ličnih zabojčkih, prodala neposredno konzumentom. Za to vzorno akcijo so se seveda najbolj zanimale gospodinjice: naše žene in matere; neposredno pri »Zvezi gospodinj« so naročale grozdje, neposredno od nje so ga dobile, seveda prav poceni: po 3 din kg. Te cene so omogočile nabavo grozdja tudi najrevnejšim slojem. To je prvi moralni plus akcije naše »Zveze gospodinj«. Drugi moral-

ni, za vinogradnika pa tudi gmotni plus je v tem, da so vinogradniki brez posebnega truda in po ugodni ceni prodali večje količine grozdja, namestu da bi ga po truda-pnem stiskanju in vrenju moža v zidnicah izpremenili v vino — vsekakor manj koristno življenjsko potrebščino od grozdja, posebno zdaj, ko so zaloge starega vina povsod še precejšnje.

Potom »Zveze gospodinj« je Bela Krajina prodala v Ljubljani okoli 16.000 kilogramov grozdja. Belokranjci pa so naše vrle gospodinjice naučile tudi skrbnega pripravljavanja grozdja za odpremo v druge kraje. Tudi to je velik uspeh te akcije. Saj so bili kmetje doslej prepričani samim sebi in jih nikoli ni nihče poučeval o izbiri in pripravi sadja za prevoz. Zanimivo je, da je bila »Zveza gospodinj« deležna pri svojem delu največje podpore pri metliškem županu g. Ivanu Malešiču, ki je eden najmarljivejših javnih delavcev v Beli Krajini, najmanj pa pri učitelstvu. To se nam zdi čudno tem bolj, ker je sicer naše učitelstvo znano po svoji poštovanosti in delu za kulturno in gospodarsko povzdigo našega ljudstva.

»Zveza gospodinj« bo svoje hvalevredno delo nadaljevala in poskušila novičiti čim več grozdja tudi iz Slovenskih gor in Haloze. Tudi tega so na enak način dostavljala ljubljanskim gospodinjicam, seveda proti naročilom, ki jih sprejema zvežina pisarna.

Akcija »Zveze gospodinj« zasluži največjo pozornost naše javnosti, za prihodnje leto — če je za letošje že prepozno, čeprav kakšna podpora kot priznavalnina ne bi bila odveč — pa tudi podporo banske uprave in naših gospodarskih ustanov. Upoštevati moramo njen velik moralni vzgojni pomen za našega kmeta, ki v zdravstvenem in gmotnem pogledu ne živi ravno v najboljših razmerah, prav tako pa tudi koristi, ki jih prinaša uživanje svežega grozdja. Naš kmet je sprejemljiv in hvalečen za po-

KINO MATICA otvarja svojo sezono z jugoslovansko krasno predstavo! Velikanski milijonski film v naravnih barvah prirode Južnega morja z DOROTHY LAMOUR

Danes ob 16., 19. in 21. uri in v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21.

LJUBEZEN V DŽUNGLI

KINO MATICA
Tel. 21-24

Romantična epopeja, posvečena beli boginji divjega plemena.
Od danes naprej stalno na sporedu 2 najnovejša zvočna tednika

DNEVNE VESTI

— Opozorilo izvoznikom sadja. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja izvoznike sadja, da vlada na tržišču Avstrije dobro konjunktura za naše sadje in da naj ne prodajajo svežega grozdja izpod 32. boljših jabolk izpod 30 in svežih šiv 22 mark za 100 kg franko jugoslovansko nemška meja. Naši izvozniki naj zahtevajo od avstrijskih uvoznikov, da se pred novimi pošiljkami plačajo na podlagi duplikatov tovarniške lista preko naših bank dosedanje fakture, ker je bilo to tako urejeno se pred pričetkom izvozne sezone.

Kongres jadranske straže. JS ima kongre vsaka tri leta. Zadnji je bil pred tremi leti v Ljubljani. Letošnji bi moral biti spomladi v Zagrebu, združen z veliko jadransko razstavo. Razstava je bila prirejena, kongresa pa ni bilo, ker niso bile končane tehnične priprave in ker je bilo treba razčistiti še nekatera notranja vprašanja. Zato je bilo določeno, da bo kongres v jeseni, in sicer zadnji dni oktobra. Prišli pa so razburljivi zunanje politični dogodki in prepoved zborovanj. Zato kongres Jadranske straže zaenkrat še ni mogel, razen če se poleže napetost tako, da zborovanja v naši državi ne bodo več prepovedana. O morebitnem ponovnem sklicanju kongresa bo odločal izvršni odbor JS v Splitu.

Din 78.— plačate za Putnikov izlet v Trst dne 16. oktobra 1938.
— Pred konferenco izvoznikov ustanov balkanskega sporazuma. V oktobru bo v Atenah konferenca delegatov izvoznikov ustanov držav balkanskega sporazuma.

Danes ob 20. uri „Špijonka Susi“ in „Dragoceni poljub“ KINO MOSTE

— Italijanski konzul na Sušaku premišča. Dosedanji italijanski konzul na Sušaku dr. Guido Zecchi je premiščal k italijanskemu poslanstvu v Prago. Na njegovo mesto pa pride dr. Americo Gili.
— Zadnji čedokov vlak. Zadnji letošnji čedokov jadranski vlak odpelje s Sušaka danes ob 17.30.

— Slinavka pojema. Na konferenci strokovnjakov, ki je bila te dni v kmetijskem ministrstvu v Beogradu in ki so ji prisostvovali zastopniki vseh banovin ter vseh veterinarskih ustanov v naši državi, je bilo ugotovljeno, da slinavka v Jugoslaviji pojema. Zda je ta živalska kužna bolezen v naši državi še na 1005 dvorcih, dočim je po nekaterih drugih državah zlasti v Nemčiji, Franciji in na Poljskem mnogo bolj razširjena.

RAČKE, PISKE, PEČENICE — IZBORNA PIJACA PRI »KMETU« NA GOSPO-SVETSKIH CESTI

— Jugoslovansko-angelska trgovska zbornica v Zagrebu. Na pobudo zagrebških gospodarskih krogov bo še ta mesec ustanovljena pri trgovsko-industrijski zbornici v Zagrebu jugoslovansko-angelska trgovska zbornica. Njen namen bo pospeševati gospodarske stike med obema državama, zlasti uvoz in izvoz.

Kavarna in restavracija EMONA

otvarja z današnjim dnevom koncertno in plesno sezono z odličnim koncertnim in jazz-orkestrom.

— Češki tečaj. Prihodnji teden se bodo po naših srednjih šolah zopet začeli tečaj češkega jezika, ki jih že vrsto let organizirajo naše jugoslovansko-češkoslovaške lige. Že lansko leto so ti tečaj priregili razveseljivo veliko naše dijaške mladine, da skoro ni bilo nekega boljšega učenca ali učenke, ki bi jih ne obiskoval. Po razpoloženju in prijavih pa bodo ti tečaj še prekosili lanske. Ko vabimo k tem tečajem našo učeno se mladino, vabimo tudi naše odrasle, da se priključijo ter se uče češkega jezika v posebnih tečajih, ki bodo naša znanja. Prijave sprejema liga tudi telefonično v Ljubljani, telefon št. 31-43. Češkoslovaška kultura in življenje sploh ima za nas vedno večji pomen. Naše lige pa bodo s tečaj češkega jezika nudili našim ljudem najboljši pripomoček, da se z njim seznanijo.

— Premoga ne bomo uvažali. V generalni direkciji državnih železnic je bila 31. avgusta licitacija za dobavo 30.000 ton šlezjskega premoga. Pred licitacijo je bilo pa izraženo mnenje, da ni nobene utemeljitve za uvoz inozemskega premoga za naše železnice, ker ga imamo doma dovolj in je tudi naš premog dober. Na pristojnem mestu so vprašanje proučili in sklenili nabavo inozemskega premoga opustiti.

— Nove poštnice znamke za zaščito dece. Poštni minister je s svojim odlokom z dne 28. septembra izpremenil svoj odlok z dne 7. septembra, tako da se namesto 50.000 serijskih znamk Jugoslovanske unije za zaščito dece z napisom »Salvate parvulos« natisne in izroči v promet 100.000 serijskih znamk, ki se bodo prodajale na vseh večjih poštah, ne pa samo na ekspozituri pošte I. na beograjskem velesejmu.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 79 z dne 1. t. m. objavlja uredbu o tekočem gorivu, odločbo o izdajanju dovolitev za izvoz tekočega goriva in odločbo o pobiranju uvoznih prispevkov na tekoče gorivo.

— Za mrtvega proglašeni. Okrožno sodišče v Mariboru je uvelodilo postopanje, da se proglasi za mrtvega Franc Slomšek, da se proglasi za mrtvega Franc Slomšek iz Uniš, posestnik v Novakah, ki je odšel leta 1909 v Ameriko, od koder je leta 1918. zadnjič pisal. Okrožno sodišče je pa uvelodilo postopanje, da se proglasi

za mrtvega posestnik na Polzeli Franc Dobovičnik, ki je brez sledu izginil na italijanski fronti in posestnikov sin z Mrzlega polja Fran Salobir, ki se je leta 1912. izselil v Ameriko, od koder domačim sploh ni pisal.

— Planinsko slovo se je po vsebini in obsegu zelo razmahnilo čemur je v izdatni meri pripomoglo Slovensko planinsko društvo. Med najznačilnejši planinski pisatelji je hudo mušni prof. Janko Mlakar, ki je s svojimi šaljivo resnimi članki v raznih revijah osvojil bralce. Slovensko planinsko društvo, osrednje društvo v Ljubljani se je odločilo, da bo izdalo njegove izbrane spise ki so deloma že nepristopni, ker so že davno razprodani dotični letniki »Planinskega Vestnika«. Iz ogromnega gradiva bodo izbrani najzanimivejši spisi ter priobčeni v dveh zvezkih, od katerih izide prvi zvezek v mesecu novembru letošnjega leta. Vsaka knjiga bo obsegala okrog 300 strani tiska ter 16 umetniških prilog v ilustracijah člankov. Subskripcija je že razpisana ter traja le do 15. oktobra t. l. do takrat imajo prednaročniki izdaten oopust napram kasnejšim knjigotrškim cenam. Planinci in prijatelji planinske literature, sežite po navedeni knjigi ter si jo nemudoma naročite v pisarni SPD, Ljubljana. Aleksandrova cesta 4/1.

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA

J. C. MAYER, LJUBLJANA

naznanja, da se preseli 3. oktobra

v lastne trgovske lokale

v Wolfovi ulici št. 1.

Priporoča se za nadaljnjo cenjeno naklonjenost.
Cene strogo solidne.

J. C. MAYER, Ljubljana,
Wolfova ul. 1

* II. balkanski kongres za zaščito otrok in mladinsko skrb, združen z razstavo, se prične 1. oktobra v Beogradu. Poleg zastopnikov balkanskih držav se kongresa udeležijo tudi zastopniki drugih evropskih držav, da bo zborovanje res velikega pomena za nadaljnji razvoj prizadevanj za zaščito mladine. Mestna občina Ljubljana bo na razstavi imela poseben oddelek, ki sta ga pripravila mestni fizikat in socialni oddelek ter sta poslala v Beograd bogato gradivo z mnogimi nazornimi diagrami, fotografijami naših socialnih institucij za otroke, počitniških

Zaklanca pri Horjulu in je prišel že kot mlad fant v Ljubljano, kjer se je izučil obrti. Kmalu se je tudi osamosvojil in kasneje moderniziral svoj obrat. Pokojnik, ki je bil izredno plemenitega srca, zapušča poleg globoko užalostene soproge ge. Ivanke pet otrok in velik krog sorodstva. Francu Dolinarju bodi ohranjen blag spomin, žalujočim ostalim pa naše iskreno sožalje. Pogreb bo jutri ob 16.30 uri izpred hiše žalosti Pred škofijo 11.

— Opozorilo sokolskemu! V današnjem »Jutru« je pomotoma izostalo, da bo žalna svečanost vsega sokolskega članstva, naraščaja in deca v soboto 1. oktobra ob 20.30 v veliki dvorani sokolskega doma v Škofiji Loka in ne kakor bi morda nekateri domnevali v Ljubljani. Žalna svečanost je prirejena v spomin br. Dolencea.

— »Skrivnost Maginotove linije« današnja premiera v kinu Unionu. Vse svetovno časopisje posveča zadnje tedne dolge članke o najmodernejši svetovni trdnjavi ob francosko-nemški meji, tako zvanj »Maginotovi liniji«. Čitali smo poročila o tehnični dovršenosti tega obrambnega zidu, ki ga ne more zavzeti nobena še tako ogromna in moderno opremljena armada. Čitali smo, da je ta obrambni pas stalno tudi v mir-

kolonij in dečjih zavetišč, prav tako pa tudi prikaze o zdravstvu ljubljanske mladine, o rojstvih in mortaliteti in sploh o vsem, kar se tiče zdravstvene skrbi za otroke in mladino. Za mestno upravo se kongresa udeležita mestni fizik g. dr. Mavricij Rus in načelnik socialnega oddelka g. Heribert Svetel. Kongresa in razstave se udeležita tudi kr. banska uprava in Rdeči križ. Odposlani ekspanati bodo svetu spet dokazali, da je tudi v tem pogledu Ljubljana na prav častnem mestu.

— Potujte s Putnikovim dobro pripravljanim izletom v Trst.
— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Včeraj je deževal skoraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 28, v Sarajevu in Dubrovniku 23, na Rabu 21, v Zagrebu in Splitu 20, na Visu 19, v Mariboru 19,2, v Ljubljani 16,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,4, temperatura je znašala 14.

— Dve žrtvi mošta. V Baranji sta padli dve žrtvi mošta. V Podolju se je 52letni kmet Josip Pelinkaš napil mošta in med prepripirom s sekuro ubil 14letnega Franja Kanižaja. V Kotlini, kjer so tudi pili mošt, sta se pa stesla 22letni Januš Kanižaj in 24letni Stjepan Sabo zaradi lepe Sabove žene, ki je baje varala mošta. Kanižaj je to zabrusil Sabu v obraz, češ, da je bil dober ženi dokler je bil on pri vojaki, zdaj bo pa zopet on stopil na njegovo mesto. To je Saboja tako razkačilo, da je Kanižaja na mestu ubil.

— Po 20 letih priznal uboj. Vrtnar Josip Valent v Somboru je šele zdaj po 20 letih priznal, da je med prevratom ubil občinskega tajnika Janosa Berkeča, s katerim sta živela v prepripi. Valent se je moral te dni zaradi nekega manjšega greha zagovarjati na sodišču in med obravnavo je dobil tako hud živčen napad, da so ga morali odpeljati domov. Ko se je opomogel, se je odpeljal v Beograd, kjer je izjavil obtožbam, da mora priznati zločin, da si ožaja vest. In priznal je, da je pred 20 leti zagrešil uboj.

— Smrt pod avtomobilom. Na cesti Varadzin-Ludbreg pri vasi Trnovca se je pripetila v četrti težka avtomobilska ne-

sreča. Tovorni avto, ki ga je šofiral šofer avtoprevozništva A. Benča iz Maribora Marijan Komelj, je povzročil 75 letnega posestnika in bivšega župana Ivana Šačica iz Trnovca. Šoferja so aretirali in izročili okrožnemu sodišču v Varadzinu. Očitnici namreč pripovedujejo, da je vozil zelo hitro, šofer pa to zanika. Povožen kmet je umrl že med prevozom v bolnico. Zapustil je 20 otrok, 17 sinov in 3 hčere.

— Samo dva 78, brez vsakega doplačila plačate pri Putniku za izlet v Trst dne 16. oktobra 1938.

— Obvestila. Dovoljujemo si sporočiti vsem ki imajo svoje pokopane v Julijski Krajini (Italija), da pripravljamo za dan mirnih v dneih od 29. oktobra do 1. novembra posebne izlete v Trst, Gorico, Vipavo in Idrijo. Tozadavne informacije boste prejeli od 10. oktobra naprej v vseh biljetarnah Putnika. Zveza za tujski promet za Slovenijo, Ljubljana.

Iz Ljubljane

—lj Kraljev spomenik bo stal pred vdomom v Tivolih. Danes teden smo poročali, da je bil na seji širšega odbora za postavitev spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zednitielju sprejet predlog, da s. postavi spomenik pri vходу v Tivoli med Bleiweisovo cesto in železniškim prelazom. Odposlanstvo odbora za postavitev spomenika se je obrnilo v tej zadevi na mestno občino in ker tudi mestna občina soglašala s tem, je vprašanje prostora za spomenik rešeno. Zda se bo lahko delo nadaljevalo. V kratkem bo razpisana natečaj za likovni spomenik in tako lahko upamo, da bo prihodnje leto Ljubljana že imela spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zednitielju.

—lj Smrt znanega pekoveškega mojstra in posestnika. Snoch ob 7. je po kratki mučni bolezni umrl znani ljubljanski pekovski mojster in posestnik Pred škofijo št. 11, g. Franc Dolinar. Pokojni je bil iz

JOŠKO OLUP MLAJŠI

KONFEKCIJA IN MANUFAKTURA
se je preselila nasproti dosedanjega lokala,
t. j. na Stari trg 1 (bivši lokal Ciuha & Jesih)

Na zalogi vodi vse modne, športne artiklice vedno v najnovejših vzorcih ter domačih čuških in angleških proizvodih. Da so zmerne cene sledi:
Zimske suknje od Din 350.— Hubertus plašči od Din 280.—
Obleke . . . od Din 300.— Dežni plašči . . . od Din 180.—

Gornjo tvrdko priporočamo vsem odjemalcem

nem času zaseden z vojaštvom, v času mobilizacije odnosno vojne pa se zaseda te trdnjave ogromno pomnoži. Film o Maginotovi črti je silno aktualen baš v sedanjih dneh, zlasti ker nas popelje v podzemne hodnike te trdnjave in nam kaže, na kakšni tehnični višini je prav za prav ta nepremagljiva obrambna linija na meji Francije in Nemčije. Dejanje filma »Skrivnost Maginotove črte« nam predstavlja napeto vohunsko dramo, posneto na znamenitem romanu Pierrea Norda. Premiera se vrši danes v kinu Unionu. Poudarjamo, da bo film v Ljubljani na sporedu le 3 do 4 dni iz povsem razumljivega razloga, ker se ravno te dni, ko koleba vsa Evropa med vojno in mirom trga za ta film vsi kinematografi naše države.

—lj Spored I. kitariske solistnega večera, ki ga izvaja Stanko Prek v ponedeljek 3. oktobra v mali Filh. dvorani: Ogrinski: Poloneza, Diabelli: Sonatina. Schubert: Serenada. Kratek odmor. Nato sledi: Benediktus: Beneški karneval. Call: Sonata, Schneider: Serenada. Po glavnem odmoru pa bo zaigral g. Stanko Prek Nebeško ljubezen od Lomnice, Padovene Polonezo in Mertzovo Tarantelo. Ker kitar kot solistični instrument ni bog ve kako znana, bo govoril o njeni vrednosti in zgodovinskem razvoju pred pričetkom koncerta g. Škafar. Ker so taki večeri pri nas zelo redki, opozarjamo na prireditve v ponedeljek, dne 3. t. m. v mali Filh. dvorani. Prodaja vstopnic v knjižarni Gl. Matice na Kongresnem trgu.

—lj Zveza gospodinjstev sprejme še nekaj reflektantk za trimesečni večerni kuharski tečaj, ki se bo pričel 10. oktobra. Prijave dnevno med 16. in 17. uro. Gradisce 14/I do 8. oktobra.

—lj Društvo slovenskih književnikov vabi k otvoritvi razstave slovenske knjige v letih 1918 do 1938 vse slovenske književnike, založnike in samozaložnike, ki mogoče niso prejeli vabil. Otvoritev bo v nedeljo 2. oktobra ob 11. dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici. — Odbor.

—lj Novodošle državne srečke prodaja menjalnica Reicher & Turk.
—lj Gostilna pri »Lescu« na Viču, danes in jutri domače kolone. Odlična portugalka.

—lj Restavracija »Mare«, Rožna dolina, izborna kuhinja in pijača, ob sobotah in nedeljah domače kolone. Za obilen obisk se priporoča Križ, restavracija.

—lj Plesni zavod »Jenke« v Kazini otvori svoje poučne tečaje za družabni ples v sredini oktobra — takoj ko se vrne mojster Jenko s študijskega potovanja iz Pariza in Londona, kamor je bil odposlan kot delegat Udruženja jugoslov. plesnih učiteljev. Natančnejše glede vpisovanja in informacij bo še objavljeno.

—lj Odpuščana proslava 20 letnice Jugoslavije. Podružnica Družbe Sv. Cirila in Metoda v Šiški obvešča občinstvo, da je moralo za drvi napovedano proslavo 20 letnice Jugoslavije pri Keršiču v Šiški iz tehničnih razlogov preložiti.

—lj Umetniška šola Probuda prične z rednim poukom 10. oktobra. Vpisovanje bo 3., 4., 6. in 7. oktobra na Tehniški srednji šoli v prtiličju soba št. 6. Podrobnosti, o vpisu in o letošnjih tečajih, so objavljene na razglasni deski »Probude« v veži Tehniške srednje šole v Ljubljani.

—lj Naš tramvaj. Včeraj in davi je bil zaradi močnih nalivov izreden naval na tramvaje, zlasti na prve jutranje, vozeče iz St. Vida ali pa z Viča v mesto. Včasih je bilo v takem primeru na razpolago več tramvajev, včeraj in davi pa je — vsaj do pol osmih vozil le po en voz. In baš pred pol osmo je običajno na tramvaj največji naval. Z Viča so prispeli vozovi tako nabito polni, da že od tobačne tovarne dalje nihče ni mogel vstopiti in so bili ljudje

prisiljeni čakati na drug tramvaj, ki je bil seveda spet nabito poln. Ljudje so se obesali na stopnice in čudno, da se ni pripetila nobena nesreča. Ni čuda, da je tramvaj deficiten.

—lj Plesna šola »Zarje« v Delavski zbornici prične jutri ob 15. popoldne. Za obisk se priporoča odbor.

—lj Nova manufakturna trgovina pred Senklavžem. Vsemu ljubljanskemu in tudi po deželi ter v Ljubljani kupujočemu občinstvu dobro znana trgovca, gospoda Jelčnik in Simončič, sta odprla v Ljubljani pred Senklavžem novo manufakturno trgovino. Imenovana gospoda delujeta na trgu že dolga leta. Dobro poznata zahteve in želje kupujočih ter se bosta gotovo potrudila, da p. n. odjemalce kar najbolje zadovoljita. Posebno še, ker sta se zadržala s prvovrstnim manufakturnim blagom vseh vrst, vseh cen in za vsak okus. Novo manufakturno pred Senklavžem toplo priporočamo.

—lj Planinje pozor! Jutri ob 11. otvori Društvo slovenskih književnikov v Ljubljani v Trgovskem domu v Gregorčičevi ulici razstavo slovenske knjige od leta 1918 do 1938. V posebnem delu to razstavljena tudi slovenska planinska literatura, ki obsega vse planinske spise zadnjih let. Razstava bo odprta do 12. oktobra vsak dan od 9 do 17. Slovensko planinsko društvo priporoča svojim članom in vsem ljubiteljem planinskega slostva, da v čim večjem številu posejijo navedeno razstavo.

—lj Pri Čadu pod Rožnikom zopet redno domače kolone.

—lj Redna telovadba starejših članic Ljubljanske šole za vse vsak turek in petek od 19. do 20. ure. Vodi a. J. Ahčinova. Nove članice naj se javijo pred telovadbo.

—lj Naznanjamo, da smo otvorili pri »Slomus« sprejemalnice za kemično snajenje parno likanje oblek. Šimene, Kolodvorska 8.

—lj Gostilna Martine v Zg. Šiški. Vam postreže z dobrimi viđi in domačimi krvavicami! Vsako nedeljo koncert!

12. oktobra
1938. l.

prvo žrebanje

37. kola

državne razredne loterije!
42.000 dobitkov in 8 premij v znesku skoro

65.000.000 dinarjev

ENAJSTKRAT

so bile dobljene premije po

din 1.500.000.—, 1.200.000.—

in din 1.000.000.—

s pri nas kupljenimi srečkami!

Cena srečk:

Din

1/200.—	1/100.—	1/50.—
---------	---------	--------

Strogo solidna postrežba!

Glavna kolektura državne razr. loterije

A. Rein i drug

ZAGREB

Hlica 15. — Gajeva 8.

Vdani v božjo voljo naznanjamo, da nam je danes ob 7. uri zvečer, okrepečan s svetimi zakramenti za umirajočee, umrl naš ljubljani mož, oče, brat, stric in svak, gospod

Franc Dolinar

PEKOVSKI MOJSTER IN POSESTNIK

Na zadnji poti ga bomo spremili v nedeljo, dne 2. oktobra ob pol 5. uri pop. iz hiše žalosti Pred škofijo št. 11 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 4. oktobra ob 7. zjutraj v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani.

Ljubljana, dne 30. septembra 1938.

Ivana, žena; France, Ivica, Mimica, Lojze, Zinka, otroci; Anton, Janez, Andrej, bratje; Franciška Mekinda, Franciška Dolinar, Marjana Dolinar, Marija Dolinar, suakinje in ostalo sorodstvo

Proti zazidavi Bežigrada

Prebivalci Gradu naj bi se preselili v novo veliko stanovanjsko hišo za Bežigradom

Ljubljana, 1. oktobra. Mestna občina Ljubljana si je dala nalogo, da odsele stanovanjce z Ljubljanskega Gradu, ki naj bi se po načrtih arh. Plečnika restavrirala. Za stanovanjce z Gradu pa namerava mestna občina zgraditi za Bežigradom stanovanjsko hišo ob ulici B. Žigrad in med mestno hišo ob Krištofarski ulici. Po načrtih mestnega gradbenega urada naj bi se ob Lavričevi ulici in ob Krištofarski ulici postavila po ena preko 48 m dolga dvonadstropna stavba s 24 stanovanji s po eno veliko stanovanjsko kuhinjo, majhno sobo, predstobo in straniščem. V kuhinji in sobi je predvidenih do šest postelj. Za otroke do šestih let bi zgradili otroško zavetišče, ki naj bi stalo med obema zgradbama na dvorišču.

Plemeniti načrt mestne občine, da preskrbi socialno šibkejšim slojem, posebno veččlanskim rodbinam, cenena stanovanja. Vendar Bežigradci ugovarjajo, da se zazida omejen prostor s tako velikimi kasarnami. Saj slovi Bežigrad s svojimi vilami in vrtni kot modernu urejeno naselje in želimo, da se kot tako ohrani.

Za mestno kolonijo, kakor je določena za ta okraj, naj se poišče prostor na skrajni periferiji, saj ima mestna občina mnogo sveta ob Tyrševi cesti. Zelo primeren bi bil v te namene nekdanji Peterčev svet, ki sega od Tyrševe ceste do nekdanje zvezne proge in se preko nje. Tam naj se zazidajo posamezni bloki s tako ogromnimi stavbami. Arhitekti tehnične oddelka državnih železnic so za »Fondove hiše našli pravilno in lepo rešitev obsežnih kolonij z velikimi stavbami in so si izbrali v ta namen obsežno zemljišče za Stadionom, torej že na skrajni periferiji mesta. Tako tudi druga mesta, kakor Praga in večja mesta v Nemčiji postavljajo svoj kolonije na popolnoma nova zemljišča, pri čemer upoštevajo vse higienične in varnostne predpise, varujejo estetske momente in dajejo stanovanjem na razpolago potrebna prometna sredstva.

Za Bežigradom pa nameravajo postaviti med mal. mansardne in enonadstropne vile dva kroga, ki ne bosta pravi nič estetsko učinkovale na ta okraj, v ilam ob

Lavričevi ulici pa vsela ves razgled in popoldansko sonce. S postavitvijo novih zgradb se bodo hiše v tem okolju razvrednotile, gospodarji pa bodo imeli veliko škodo.

Lepa gesta mestne občine Ljubljane je skrb za malčke do 6. leta. Teh malčkov se Bežigradci ne bojimo, bojimo pa se mladine od 6. let do 14. in več let, ki bo brez nadzorstva tavalja po cestah, kar za ogromno število te mladine v vseh štirih hišah malo dvorišč, ki ostane nezazidano na tem bloku, ne bo zadostovalo.

V že obstoječih dveh mestnih hišah je skupno 28 strank, pristeti je še 48 strank v bodočih novih dveh stavbah, tako da bo v vseh štirih zgradbah stanovanj skupaj 76 strank. Če računamo povprečno na stranko tri otroke, dobimo lepo število 228 otrok. V zavetišču je predvideno prostora za 64 otrok, ki bodo pod varstvom, ostane jih torej še 164 ves dan brez nadzorstva in brez prostora za svoje nemirno in glasno izživljanje. Seve si bo mladina iskala razvedrila po javnih cestah in po naših vrtovih. Načrt predvideva namreč, da so starši obojega spola ves dan v službi in otroci večinoma prepuščeni sami sebi!

Bežigradci prosijo vse merodajne čimtelje mestne občine, ki odločajo o usodi Bežigrada, naj uravnotežijo vse navedene težnje razloga. ki govorijo proti postavitvi novih kolonij za Bežigradom in odrede, da se zgrade v tem obsegu postavijo kam na skrajno periferijo Ljubljane.

S postavitvijo nove bežigradske hiše se je pokazala majhna potreba po popolni odtiranosti škandaloznih provizorijev stanovanjskih barak iz mestne gramozne jame, od katerih jih še vedno stoji okoli 20. Ker pa že Bežigradci prosimo za odstranitev te kolonije, si nikakor ne želimo stanovanjskih kasarn sredi vil in vrtov.

Zemljišče, namenjeno za zazidavo teh neokusnih dveh novih stavb, naj se ohrani kakršno je, saj je lepo zasajeno s kosinami in primerno urejeno, kot otroško igrišče, obenem pa so to tudi pljuča za stanovanjce tega okolja. Če bi se pa pokazala kdaj potreba po novem bežigradskem tržnem prostoru, naj se ta prostor prihrani v to svrhu. Bežigradci.

slovni človek, ki je za ta »leksikon« žrtvoval 100 din — in to dandanes ni majhna vsota — in ki pridruži, da bo našel v njem vsaj najpotrebnejše podatke, bo zadovoljen in bo knjigo kot nepopolno odložil. Če ste si omislili to knjigo in hočete po sedmih zvezkih, ko je pošta zaprla, v lekarni najti podatke o pristojbinah za pošiljanje tiskovin, knjig, periodičnih publikacij, malih paketov ali pisem za letalsko pošto, jih ne boste našli, pač pa se vam bo nasmejalo nasvet za poizvedovanje na pošti, in čakati morate do naslednjega dne jutri. Da se lahko na poštah počutimo o tistih pristojbinah, pa ve vsak poslovni človek tudi brez tega leksikona in brez občutnega izdatka zanj.

Pravilno je, da izdajajo zasebne založbe obče koristne edicije, če jih ne izdajajo državna oblastva sama, vendar pa bi takšne edicije v zasebnih založbah morale biti podvržene najstrožji cenzuri oblastev in bi moral biti zanje uveden poseben »imprimatur«. Samo tako bomo lahko zboljšali naše strokovno slovenstvo in poskrbeli, da si bodo za svoje edicije lastili naslove leksikonov samo tisti, ki to v polni meri zaslužijo, ne pa založbe, ki izdajajo strokovno slovenstvo v kakovosti, kakor je nova izdaja »Poštnega krajevnega leksikona«. V časih, ko nas od vseh strani preplavljajo s tiskom najrazličnejše, po naslovih sodeč koristne vsebine, mora biti človek previden in obziren. Za drag denar mu je treba nuditi v poučnem pogledu popolne edicije. Dolžnost oblastev je poskrbeti za cenzuro zasebnih izdaj, namenjenih najširši javnosti, in po svoji vsebini skoraj poluradnih.

Nove skladbe

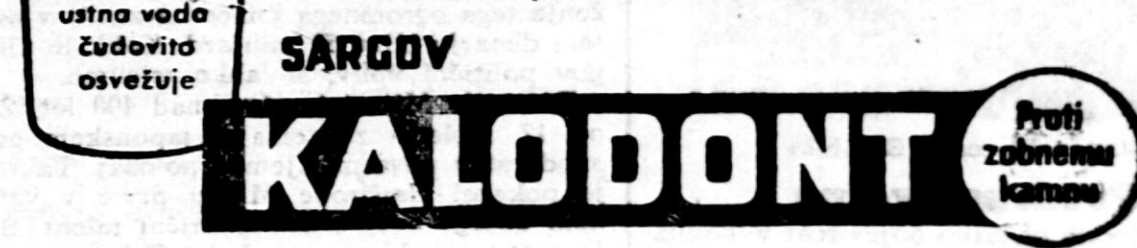
Jožef Zazula: Rudno bilo! Pesmarica naših rudarjev. Založništvo Maribor, Roš-poh št. 210. 78 strani. Cena 80 din. Zbirka rudarskih pesmi mi je prišla šele te dni v roke. Njen avtor je davčni upravitelj v p. in nekdanji gerent idrijske občine. V predgovoru pravi izdajatelj, da njegova rudarska poezija ne opeva omehkujujoče ljubezni, niti ne proslavlja telesnih naslad, temveč goji veselje in ponos do rudarstva in rudarskega dela, do poštenja družinskega življenja itd. — Zbirka obsega stanovske pesmi, himno Proslava posejstva, ponatis iz »Jamskih odmevov« (1907) in »Razglednika«. II. Strti načrti, Rudarska družina, kantato za mešan zbor in klavir, rudarske nagrobnice. Vrste se moški in mešani in ženski zbori ter samospeli s klavirjem, ki so jih ustvarili skladatelji Karlo Adamič, Danilo Fajgelj, Anton Forster, Anton Grum, Anton Jobst, Vasilij Mirk, Ivan Ocirk in Matija Tomc. Prav zanimivi po prireditvi V. Mirka sta Gnezdovi pesni »Po polnoči, ko bi jo tri« in »Hrepenenje«, ki na nimata originalnih napetov ter tudi izumetničeno besedilo. Sploh so pa besedila vseh pesmi brez pesniške žilice in se le čudim, da so jih hoteli skladatelji dobrega imena kot Mirk, Premr, Jobst in Tomc uglasbiti. Tudi zelo dvomim, da bi izdaja našla v rudarskih krogih dosti odjemalcev, ko je pač cena 80 din za pevca dokaz visoka, pomnoženje pesmi pa je prepovedano. Bojim se, da izdajatelj pri vsi svoji dobri volji in blagem hotenju zlepa ne bo mogel kriti stroškov založbe rudarske pesmarice »Rudno bilo«. Popolnoma nesrečen je tudi naslov. Ali ne bi bil dober rudarski pozdrav »Srečno« namesto nemškega »Glück auf«?

Jožep Kenda: Slovenska maša. Samozaložba. Cena partituri 15 din, glasovi po 5 din. Prodaja knjigarna Udovčić v Gradišču. Notar Jožep Kenda se v svojih prostih urah loči od parafrasa in posega zadnje čase precej pogosto v hrám umetnosti ter v samozaložbi izdaja različne skladbe. Sedaj je izšla od lepopsica M. Ku-naverja lično spisana in oddisjena Kenda »Slovenska maša« na besedilo Gregorja Malija in Fr. Ks. Meška z besedili, ki jih predpisuje knezoškofski ordinarijat. Uglasbeni so vsi deli maše v lahkem, priprostem in pevnem slogu, tako, da ne bodo delali cerkvenim zborom posebnih težkoč.

Zorko Prelovec: Nove nagrobnice. 1. Vse na svetu mine. 2. Gozdčič je že zelen. 3. Zvonjenje. — Priporočljive za praznik Vseh svetih. Naročajo se v Jugoslovanski in Matični knjigarni v Ljubljani. — Jožep Kenda: Kaj tak žalosten, tih in zamišljen (Aleksandrov-Murn). Mešani zbor z bas-solom. Samozaložba. Na prodaj v trgovini Udovčić v Gradišču, Ljubljana. — Na široko zgrajena zborovska skladba, ki bo z dobrimi izvajalci gotovo dosegla lep učinek. Seveda mora basovski partijo peti rutiniran pevec, ker je spremljava mešanega zbora podrejenega pomena. Nad skladbo je napisan metronom. Zakaj pa skladatelj rabi za izraz časomera n. pr. »Sientando«, beseda, ki jo

Tudi ko se vidijo Vaši zobje v ogledalu lepi, je že možno, da zobni kamen na njihovi notranji strani vrši svoje uničevalno delo. Če želite imeti ne samo bele, temveč tudi zobe brez zobnega kamna, tedaj uporabljajte Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, z učinkovitim sulfonocinolatom proti zobnemu kamnu.

še nikoli nisem v življenju in glasbenem delovanju čul, mi je nerazumljivo. Kako se drugim povemodjem! Saj v slovenskem jeziku tudi lahko povemo svoje želje glede prednašanja!

Dve Molièrovi enodejanki v Ostovi režiji Ugibanje iz tega, kar je med vrsticami in tremi znamenitimi pikicami

Ljubljana, 1. oktobra. Če bi bili posetniki gledališča tako prizadeti, kakor so igralci in bi tako pridno posejali teater, kakor se tu studira, bi ne bilo na vse večne čase več nobenih umetniških kriz in bi to besedo lahko črtali iz našega besednjaka. Vedno skušnja, zdaj za to, zdaj za ono... Že so za nami »Car Fjodor«, »Veriga«, in komaj smo slekli kostume iz »Žene na Niskavotriju« že kriči dnevni razpored vaj: »Izsiljena ženičev!« in »Ljubezen — zdravnik!« in »Potopljeni svet!« in vse hiti memorirati, pomerjati kostume, nastopati po godbi, se posvetovati s frizerjem in frizerko — iskati rekvizite...

Prof. Šest ima dolgo, dolgo polno in na njej stoji vse te reči, na koncu pa: razgovor z Mašo Sl. Toda ta ga zaman aretrira med vsako skušnjo najmanj trikrat, vselej mora zvedeti, da prav zdajle, tale hipec ni časa in da bo morala jutri... in jutri ga zopet ni, in ne pojutirjem, končno pa pravi prof. Šest: »Tule je moj šlanek, ki sem ga napisal o Molièru za gledališki list, saj lahko napravim izvleček iz njega!« No, pa imaš! In Maša Sl. odgovori: »Napisala bom tisto, kar mi bodo povedale tiste tri znamenite pikice za vsakim Ostovim stavkom...«

Ost pravi, da sta ti dve enodejanki sprito dnevnih dogodkov dve igrački, taki fletni kosmetini soldatki in vse je daljno kakor Andersenova pravljica... in je tudi za mladino... Bojim se, da je prof. Šest nepopoln-siljiv optimist in idealist: kajti mladina noli zdaj znake v gumbnjej in ugiba ču bo vojska, kdo to zmagal in predno se odloči za obisk gledališča, je videla že vse filme, ki jih vrte mestni in predmestni kinematografi. — Izjemne seveda potrjuje pravilo!

Ti dve igrici nimata nič skupnega s edanjostjo, pravi Ost. In gledališče gre hvala za to, da jih bo vpisovalo... in pikice pravijo, da je uverjen, da bo obsestvo v teh težkih časih rado prišlo pozabiti za dve uri, da prinašajo časopisi alarmantne vesti o političnih dogodkih, da leja doma radio in da hoče dihati v zraku po plinih... Ros je, zdi se, ko da še nikoli, kar bodim v teater,

ni občinstvo tako rado ploskalo in tako hvaležno uživalo predstav — kdo ve, kakšen dan bo jutri? In ali bo še čas za to? Spet se oglašajo iz pikic isti motivi: dajmo ljudem Molièra. — Zakaj so ga radi hodili gledat njega dni? Niso ljubili resnosti, hoteli so smeha, smeha, lahkote, zabave... Krogotek življenja je vreden in dobe se povračajo: to, kar so hoteli ljudje pod vlado Sončnega kralja, hočejo že danes; kakor so hoteli za časa Nerona — panem et circens — in predvsem: — smeha! In včasih je res treba oddihati in pozabiti. In če že, zakaj naj bi ne bila ta zabava na dostojni ravni, da doseže svoj namen? Zato Molièrove igre in ne kaj manj vrednega.

Ostovih treh pikic je mnogo... Toda vseh ni mogoče razbrati, nekatere govore esoparanto, nekatere tudi molče — in tudi kaj izdajajo nekatere — bi bila ščinkavica. Vse, kar je za njimi in za njihovo zvono s njim in vpisujejo Molièrovih dveh enodejank, bo povedala predstava. Kdor ima oči, naj vidi, kdor ušesa naj, sliši!

Leksikoni, ki niso leksikoni „Poštni krajevni leksikon za dravsko banovino“ ima mnoge nepopolnosti

Ljubljana, 1. oktobra. Nedavno je izšla II. izdaja »Poštnega krajevnega leksikona za dravsko banovino«, ki naj bi nadomestila prvo izdajo iz leta 1930. Slednjo, dosti manj pomanjkljivo, je priredil Mednarodni informacijski zavod Viktorja Blažiča, novo pa zasebna založba, ki zmerom ad hoc določa svoj naziv.

Ce človek prelista novo izdajo »Poštnega krajevnega leksikona«, se prepriča, da izdajajo dandanes leksikone ljudje, ki sploh ne vedo, kaj je prav za prav leksikon. Leksikon je po pojmovanju v vseh časih nekaj v svoji stroki res tako popolnega, da da lastniku kratko, toda nedvoumno podano razlago o najpotrebnejšem: konverzacijski leksikoni o vsem, leksikoni, ki se že v naslovu omejujejo na določeno panogo, pa o tisti panogi vsaj to, kar je poslovnemu človeku najpotrebnejše.

Nova izdaja »Poštnega krajevnega leksikona«, ki tega naziva ne zasluži, ker je e nekaj nepopoln pregled gradiva, ki bi v njem moralo biti temeljito in do vseh podrobnosti obdelano, se že v svojem prvem delu odkljuje po pomanjkljivosti, kakršne v izdajah s takim naslovom nikakor niso dovoljene. V »Seznamu krajev« so namreč izpuščeni kraji, ki bi bili v leksikonu najbolj potrebni. Tako je n. pr. omenjena Mariborska kočna na Pohorju, izpuščen pa je dosti pomembnejši Pohorski dom, z vsemi potrebnimi podatki o pripadnosti k srezu, pošti in občini je omenjena neznatna Ruška kočna, izpuščen pa je spet Senjorjev dom, ki je letovišče in res važna turistična in zimsko-sportska postojanka. »Seznam krajev tega leksikona omenja tudi nekatere manj važne planinske postojanke, kakor n. pr. Kamniško kočna na Kamniškem sedlu, izpušča pa tiste, ki so prava letovišča z udobjem, ki omogoča tujcem dolgotrajnejše bivanje v njih, kakor n. pr. Polzevo. Poslovni in drugi ljudje, ki odhajajo na oddih in bi želeli iz tega leksikona zvedeti, kateremu poštnemu raznašalnemu okolišu pri-

pada kraj, kjer mislijo preživeti nekaj dni ali tednov svojih počitnic, ne bodo torej v tem leksikonu našli potrebnih podatkov.

Nova izdaja »Poštnega krajevnega leksikona« ima pa še druge pomanjkljivosti. Tako navaja n. pr., da je za pošto Gradec v Belokranjski županiji postaja Gradec v Beli Krajini. Radatoviči imajo pošto Radatoviče, Slovenjgradec (ki ga pošta piše čisto po svoje) pa ima železniško postajo Slovenjgradec, čeprav se ta postaja piše in imenuje Slovenj Gradec. Kako je mogel izdajatelj tega »leksikona« srez, občino in postajo Slovenj Gradec izpustiti v Slovenjgradec, je tem manj razumljivo, ko je v »Krajevem leksikonu dravske banovine«, ki ga je bil izdat isti izdajatelj, ta kraj pisan pravilno, kakor ga tudi uradno označujejo — razne naše poštne uprave, ki ga, kot rečeno, piše čisto po svoje.

Zaradi omejenega prostora ne moremo omeniti vseh pomanjkljivosti, ki jih je v novem leksikonu popoln, naposled pa to ni niti potrebno, saj kritik ne more biti hkratu tudi korektor tuje povirnosti.

Pomanjkljiva, kakor je »Seznam krajev«, so v »Dodatku« tega leksikona tudi vsa druga poglavja. V poglavju, ki obravnava poštne, brzojavne in telefonske pristojbine, je n. pr. rečeno, da za časopise, knjige in druge periodične publikacije velja tudi za inozemstvo — z izjemo nekaterih držav — tuzemska pristojbina. Potem sledi nasvet: »Izjeme zveste na pošto. Mimogrede naj omenimo, da veljajo omenjene tuzemske pristojbine samo za 30 tujih držav, za vse ostale pa so dvojne. Izjema torej ni »nekaj držav«, pač pa večina, ker je znižana pristojbina dovoljena samo za neznatno število tujih držav. Prav takšen nasvet dobite v tem leksikonu pri poglavju o malih paketih, v katerem pravi: »S katerim državam se zdaj vrši te vrste promet, zveste na pošto.« Poizvedovanje na pošti svetuje »Poštni krajevni leksikon« tudi glede doplačil za inozemski pismeni letalski promet. Po-

NAJLEPŠE MODELE JESENSKIH IN ZIMSKIH PLASCEV, KOSTUMOV IN OBLEK PRINAŠA DAMSKA KONF. PAULIN, LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1 IN KONGRESNI TRG 2.

GEORGES OHNET: SERGEJ PANIN ROMAN

Pred jasno plapolajočim ognjem v kamnu sta preživljala srečne ure v nežnostih svoje plamteče ljubezni. Slednjič ju je ura opozorila na resničnost. Treba je bilo oditi. Zalosti slovesa ni mogla ublažiti niti zavest sestanika prihodnjega dne.

Ivanka je zahajala zelo redko v ulico Saint-Dominique. Mihelina jo je pozdravljala enako kakor nekoč. Toda mlada žena je zatutila v princesinem vedenju hlad, ki jo je težil. Sicer ji je pa bilo tudi neprijetno gledati v oči ženi svojega ljubčka. Zato je svoje obiske omejila.

Cayrol je prihajal vsak dan v pisarno gospe Desvarennesove, da se je posvetoval z njo o kupčijah. Z njo je bil prevzel vodstvo svojega bančnega zavoda in njegove posrečene operacije so dan za dnem širile njegov vpliv v denarnem svetu. Velika denarna družba »Credit Europeen«, ki jo je bil ustanovil skupaj s Herzogom, je že poslovala. Obetala je ogromne dobičke. Vendar pa je delal Herzog Cayrolu skrbi. Ta mož visoke inteligence je imel edino veliko napako, da je hotel zajeti nankrat vse in zato je zajemal slabo.

Komaj je jelo eno podjetje procvitati, že mu je šinila v glavo nova misel, katere se je oklenil z vso vmeno in ji žrtvoval prejšnjo podjetnost.

Tako je hotel na »Credit Europeen« že zopet postaviti »Cayrol« še večje denarno družbo. Sanjal je o tem, da bi se polastil vajeti denarnega sveta. Cayrol, mož ožega obzorja, zato pa praktičnega duha, se je bal novih Herzegovih načrtov. Ko mu je jel praviti o njih, je odločno izjavil, da se v to nevarnost ne bo spuščal. Sedanjost se mu zdi dovolj lepa. Ni si je hotel pokvariti z denarno pustolovščino, ki po njegovem mnenju ni bila dovolj varna.

Cayrolova odklonitev je prekrizala Herzogove načrte. Nemški finančnik si ni delal nobenih iluzij o slovesu svojega imena v denarnem svetu. Brez vpliva neomadeževanega imena, za katerim se je dal stiti Desvarennesov dom, bi Herzog nikoli ne mogel ustanoviti družbe »Credit Europeen.« Bil je preveč prebrisan, da bi ne razumel, da mu manjka Cayrol za ureditveni načrt, od katerega je pričakoval čudežev. Zato se je jel ozirati po kakem drugem imenu, ki bi vzbujalo zaupanje.

Njegova hči Suzana je pogosto zahajala v ulico Saint-Dominique. Gospa Desvarennesova in Mihelina sta jo imela zelo radi. Bila je resna, naravna in meščanska, kakor je zadrževala gospa Desvarennesova. Zato sta jo obe radi sprejemali, čeprav ji ma njen oče ni bil simpatičen.

Navzle vsem Cayrolovim jamstvom si Herzog ni mogel pridobiti naklonjenosti gospe Desvarennesove. Pravila je o njem, da je slabo zapisan in nagonsko je čutila nezaupanje do njega. Nekega dne se je razkrila v denarnem svetu vest, ki je

marsikoga presenetila. Herzogova hči je prišla na magistrat polagat izpit in dobila je zrelostno izpovedalo.

Vsi so se strinjali v tem, da je Zuzanino početje smešno. Čemu rabi toliko znanja deklet s tako ogromno doto? Saj svoj živ dan ne bo ničesar pogrešala.

Savinien, ki se je temu smejal, je trdil, da se skriva za tem hrepenenju po slavi in da je hotela Zuzana z izpitom napraviti samo pozo.

Nasprotno je pa kazala gospa Desvarennesova veliko zanimanje za marljivost mladega dekleta. Ona je visoko cenila vsakega delovnega človeka. Čim bogatejši je bil kdo, tem bolj je moral po njenem mnenju delati.

Herzog je pa dal dogodkom in govoricam pristo pot.

Prišla je pomlad, toda s krasnimi dnevi se Mihelinino zdravje ni vrnilo. Bolna ni bila, pač pa se je je lotevala nekakšna onemoglost. Včasih po cele dneve ni vstala s svojega divana. S svojo materjo je bila zelo ljubezna, taka, kakršna je bila nekoč, kakor da ji hoče s svojo nežnostjo nadomestiti to, ob kar jo je bila pripravila v prvih mesecih svojega zakonskega življenja.

Nikoli ni vprašala Sergeja, kaj počenja ves dan. In vendar ga je videla zelo redko, navadno samo pri obedu in večerji ali pa še takrat ne. Vsak teden je pisala Petru, ki je bil ves zatopljen v svoje rudnike. Vedno, kadar je odposlala tako pismo, se je zdelo njeni materi, da je postala še bolj bleda in potirja.

Ta čas sta pa postajala Sergej in Ivanka prednnejša. Cutila sta, da ju nihče ne opazuje. Zato sta opustila običajno previdnost. Hišica v ulici Mailloet se jima je zdela že pretesna. Hrepenela sta po prostoru. Sanjala sta o svobodiBoulogneskega gozdiča in pa zunaj je bil topel zrak, dišalo je po vijolicah. Cutila sta potrebo izprehajati se pod roko brezskrbna, zaspana in zaverovana v svojo srečo. Nejasna želja pobahati se s svojo srečo je prešinjala vedno bolj. Hotela sta se kazati skupaj. Ljudje ju bodo smatrali za novoporočence. Preuredila bosta svoje življenje in se prilagodila novim razmeram.

Nekega popoldne sta odšla z doma. Ivanka je imela sicer zastrti obraz, vendar pa je drhela v misli na posledice, ki bi jih utegnili imeti ta ne-previdnost, obenem je pa čutila tajno radost, da se spušča v nevarnost.

Hodila sta po najbolj osamljenih drevoredih in najbolj skritih kotičkih. Dobro uro je trajal njun izprehod, potem sta se pa vračala hitro vsa v stahu, ko sta videla proti večeru od daleč kotije v tesnih vrstah.

Toda izprehode sta nadaljevala in se polagoma privadila nevarnosti. Ivanka si je pa še vendar zastirala obraz, ker se ni bila opustila vse opreznosti.

Na izprehod sta hodila po cesti proti Madridu. Ustavljala sta se navadno pri ribniku sredi grmčevja. Tam sta tesno objeta pristuškovala datjenu drdranju kotij po gladki cesti drevoreda. Sredi pariškega trušča sta se vendarle lahko čutila sama in nihče ju ni motil v naročju prirode.

Dva ogromna koncerna pišeta zgodovino

Premoženje japonskega koncerna Mitsui znaša v našem denarju blizu 50 milijard

Malone že poldrugo leto grme topovi in reglajo strojnice na kitajskih tleh, vmes se pa čujejo eksplozije granat in letalskih bomb. Vihar, ki je zaplesal lani v juliju pri Mostu Marca Pola v Peking, se je razširil na krilih letal tja do Kantona. Japonci so zasedli velik del kitajskih provinc severno od Rumene reke, prodrl so Čangkajškovo obrambno linijo v okraju velikih jezer in prodirajo polagoma naprej. Tisti, ki so mislili, da se bo japonski imperializem s tem končno nasitil in da se bodo Japonci zadovoljili z zasedbo severne Kitajske, so bili kmalu razočarani, ko je mikado izjavil, da je vse to šele začetek in da se mora Japonska pripraviti na dolgo vojno.

Japonski cesar Hirohito

Prežgana vojna

To je močno ohladilo bojevitost v Tokiu. Zlasti gospodarsko močni sloji, gospodarji borze in industrije, so jeli pritiskati, da bi se končno določil cilj, ki ga hoče Japonska doseči s svojim pohodom na Kitajsko, da bi je husarska politika spolitizirane vojske na suhem, ki je njen evangelij sloviti Tanakov načrt japonske izgradnje svetovnega imperija, ne zapeljal v pustolovščine, iz katere bi težko našla izhod. Položaj se je od prvih dni vojne močno izpremenil. Takrat je bil za vojno najbolj navdušen japonski kapital, ki so mudisale kitajski sirovine in ogromni trg. Toda takrat so računali samo s kazensko ekspedicijo, s tradicionalnim udarcem s pestjo po mizi, po katerem je Kitajska navadno izpolnila vse japonske zahteve. Nihče na Japonskem se ni nadejal narodnega odpora Kitajcev, proti kateremu je morala Japonska postaviti močno vojsko. To je prišlo za tokijske magne enako nepričakovano, kakor neobhodnost zakriti palače zgoraj s temnosivim blagom in zavarovati jih tako proti nočnemu napadu sovražnih letal, čeprav je Tokio zelo daleč od bojišča.

Baron Mitsui

Zdaj se pa Japonci razen tega skoraj že v strahu vprašujejo, kdo bo plačal vojno proti Kitajski. Doslej je veljal vsak dan vojne 20 do 25 milijonov jen, toda stroški naglo naraščajo, čim daljša je fronta in čim več kitajskega ozemlja zasedejo japonske čete. Ko je japonska vlada lani predložila parlamentu proračun, v katerem je bilo 3 milijarde jen izdatkov, so se strokovnjaki v strahu vprašali, ali bo japonsko gospodarstvo preneslo tako obtežitev. Kmalu so pa izdatki narasli na dobrih 5 milijard in od tega so šle tri milijarde samo za vojsko. Morali so poseči na vrednost jena, devalvacija je znašala 60%, in to je vrglo prvih 400 milijonov v vojne vrhove. Potem so posegli po vlogah v bankah in končno so se zatekli še k najmanjšim prihrankom prebivalstva, kajti Japonska mora sama nositi vse stroške za vojno. Prijatelje je našla samo med tako zvanimi dinamičnimi državami, ki pa podpirajo njeno politiko zgolj s simpatijami; a te so razmeroma poceni in malo zaležajo. Gospodarsko močne pa: države pa nočejo financirati japonsko-kitajske vojne, ki naj bi jih izpodrinila s kitajskega trga. A za to je šlo japonskim magistratom, ki so doslej pisali zgodovino japonske bojevitosti in ekspanzivnosti.

Borba za kitajski trg

Gospodarska ekspanzivnost Japonske na Kitajskem se je pričela med svetovno vojno, ko sta imeli angleška in ameriška industrija, ki sta dotlej zalagali Kitajsko, polne roke dela z dobavami Evrope. Toda Kitajski, ki so se dolgo žilavo otepali gospodarskega vpliva belih, so se Japoncem še odločneje upirali. Videli so, da japonske bajonete za balami japonskega blaga. Toda Japonci so našli ta čas drugo sredstvo. Z japonskim denarjem so se jele graditi na Kitajskem tovarne, kjer so našli zaposlitev kitajski kuhiji, še cenejši od neverjetno

skromnih japonskih delavcev. In ko so potem kitajski nacionalisti napovedali bojkot japonskemu blagu, so ga morali hitro preklicati, ker bi bil imel za kitajske delavce v japonskih tovarnah katastrofalne posledice in kitajski kuhiji bi bili videli v narodnem pokretu sovražnika. Tako se je zgodilo, da je našel Manchester, ko se je začel po vojni zanimati za svoje kitajsko tržišče, na njem naenkrat Japonce in da je bilo to važno tržišče po njih zasedeno.

Japonska je takrat potrebovala Evropo in Ameriko še v marsikaterem pogledu in zato se je sporazumela najprej z Anglijo, potem pa še z drugimi veleislami na tako zvani konferenci devetih v Washingtonu, kjer so se zastopane države obvezale, da nobena ne bo iskala na Kitajskem privilegija na škodo drugih, da se bo na kitajskem trgu ohranila politika odprtih vrat za vse.

Mitsui in Mitsubishi

Če je Manchester izpodrinjen iz Kitajske, čeprav je tam Anglija investirala več sto milijonov funtov šterlingov, je to zasluga barona Haisirobena Mitsuija. On je iniciator japonskega industrijskega prodiranja na Kitajsko in sam lastnik največjih kitajskih predelnic. On je poglavar najstarejše trgovske in industrijske dinastije na Japonskem in v njegovih rokah so niti vodstva nad 200 velikih podjetij trasta Mitsui, tvornic, rudnikov, veletrgovin in bank. Premoženje tega ogromnega koncerna znaša v našem denarju blizu 50 milijard. Kolik je njegov politični vpliv, si lahko mislimo.

Dinastija Mitsui je stara nad 400 let. Že od 17. stoletja zavzema v japonskem gospodarstvu povsem izjemen položaj. Takrat je pokazal Haisirobe Mitsui prvič v velikem obsegu svoj organizatorični talent. Bil je trgovec z blagom v Jedu. Takrat se je še vodila trgovina na Japonskem patriarhalno, računski so se poravnali pred novim letom ali pa so se poravnali samo po odštetju raznih izmenjav. Haisirobe Mitsui je

imel pa dovolj poguma, da je presegal s to tradicijo. Želel je prodajati na drobnno in povzbu se proti gotovini. Obenem je se uvel v trgovino nekakšne črke. Od takrat je rodbina Mitsui vodila v gospodarskem življenju Japonske. V začetku 18. stoletja je ustanovila ta rodbina prve japonske livarne in navezala trgovske stike z Ameriko, ko se je po letu 1850 Japonska odprla tudi belokocem. Rodbina Mitsui je tudi prva uvedla v trgovsko poslovanje zapadne metode. Mitsui je ustanovil po evropskem vzorcu japonsko Narodno banko in borzo. Ta rodbina je financirala japonsko prodiranje v Mandžurijo in zato ji naravno pripadajo največji mandžurski premoženiki, kjer so Japonci ustanovili prve tovarne za izdelovanje sintetičnega bencina po nemškem vzorcu.

Drugo polovico japonskega gospodarstva pa obvlada ogromni koncern rodbine Mitsubishi. Ti magnati so dovolj pametni, da si v borbi za svetovna tržišča med seboj ne konkurirajo. Razdelili so si na tihem interesne sfere in si zaenkrat sploh ne delajo nobenih ovir. V podjetjih koncerna Mitsubishi, obsegajočega nad 100 velikih podjetij, prevladuje težka industrija. Koncerna Mitsui in Mitsubishi se gospodarsko izpopolnjujeta, delata skupaj in imata tudi skupen politični vpliv. To dokazuje tudi okupacija Mandžurije, s katero je hotela Japonska pridobiti bogate premoženike in ležišča železne rude. Premog imajo Mitsui, železo in jeklo v Mandžukuu pa Mitsubishi. Japonska je prav za prav korakala s svojo vojsko v Mandžurijo v interesu teh dveh ogromnih koncernov. Sicer je bil pa takrat japonski zunanji minister član rodbine Mitsubishi.

Vojna s Kitajsko je prvo podjetje, ki se jim je izmuznilo iz rok. Gre seveda za veliki cilj — pridobiti največji gospodarski prostor na svetu, bogate zaklade surovin in ogromna tržišča. Zato je tudi igra nevarna. Mitsui in Mitsubishi pa ne igrajo radi va banque. Zato ni izključeno, da bo Japonska to tvegano igro izgubila.

Zbiralska strast zapelje človeka v zločin

Nekaj primerov, ki kažejo, kako daleč gre včasih navdušenje ljudi za razne znamenitosti

Večkrat čitamo o tatvinah, nasilju in velikih sleparijah, zdaj zaradi metulja, zdaj zopet zaradi znamenja ali knjige. Normalen človek težko razume tako zbiralsko strast. Nam, navadnim zemljanom, ni razumljivo, s koliko ljubeznijo se oklepajo nekateri ljudje te svoje strasti. Govorimo samo o tistih zbiralcih, ki postanejo samo iz želje po lastnini lakomni na svoje kurioznosti. Ta zbra starine, slike, porcelan, rokopiše, drugi ure, palice, gumba, svetilke, ali kar koli že. In ko ima osembe vredno zbirko, je ves srečen. Take ljudi je težko razumeti, vendar jih pa moramo razumeti, če hočemo spoznati nagibe njihovega privedanja.

V Buenos Airesu so našli trgovca s starinami s prestreljeno glavo. V njegovi zbirki je manjkalo samo en metulj z imenom cosemosex herculeos. Ta trgovec je bil južnoameriški dobavitelj najslavnejšega zbiralca metuljev na svetu Laszla Bezilla v Budimpešti. Redke metulje je dobil po ovinku preko Nove Guineje. Bil je res krasen metulj, saj je meril čez krila 24 cm. Tatu ni bilo treba dolgo iskati. Skozi sedem dni so videli pred starinarjevo izložbo mladega Angleža, ki je več mesecev lovil metulje po južnoameriških pragozdovih. Neprimerno je vedno opazoval krasnega metulja v izložbi. Dvakrat je prišel vprašat, koliko stane. Ni se mogel sprijazniti z mislijo, da mu ta redki metulj ni dosegljiv. Na vsak način ga je hotel imeti. Ker pa ni šlo drugače, je zaradi njega starinarja ustrelil.

V New Yorku se je izgubilo nekoč jajce velikega pingvina. Zdaj je na svetu še šest takih jajc. Pet jih je bilo naprodaj v Londonu. Ta so pa manjša in ne tako lepa, kakor je bilo jajce velikega pingvina v New Yorku. Tudi tu je imel svoje prste vmes zbiralec, ki je dan za dnem željno ogledoval krasno jajce v oddelku ptičjih jajc v naravoslovnem muzeju. V muzejskem katalogu je bilo to jajce registrirano pod številko 7111. V opombi je bilo rečeno, da je to velika redkost, kajti leta 1833 so elementarne katastrofe uničile zadnje zavešči velikega pingvinov, ki jih ljudje niso več našli. Zdaj je vredno tako jajce baje 5.000 dolarjev.

Strasten zbiralec, ki se je nekega dne izmuznil iz muzeja s tem dragocennim jajcem v aktovki, pa ni mislil na tistih 5.000 dolarjev, temveč na jajce kot dragoceno redkost svoje zbirke, kjer leži v skaticah v vati zavito eno ptičje jajce poleg drugega in vsa so skrbno registrirana. Tatu se zdaj niso izdaleži. Gotovo se smeje in si mane roke v prijetni zavesti, da je prišel do dragocenega jajca in da mu ne morejo do živga.

V Madridu je bil nekega dne napaden sta markiz. Oblasti so nekaj dni mislile, da gre za osvetlo. Ko si je markiz čez štiri mesece toliko opomogel, da so ga lahko zaslišali, so pa zvedeli od njega, da mu ni napadalec ukradel nič drugega razen 7 poštinih znamk iz njegove zbirke. Napadalec je markiz točno opisal. Dan pred napadom je bil pri njem ljubitelj poštinih znamk in v markizovi zbirki je opisal sedem redkih znamk neke južnoameriške države. Naslednjega dne se je vrnil in malo je manjkalo, da zaradi sedmih znamk ni postal roparski morilec.

V zvezi s tem je treba omeniti še skrivnostne dogodke, ki so se pripetili pred desetletji v Cambridgeu. Tam so bili napadeni študentje, ki so si bili iz državne knjižnice izposodili stare rokopiše. Dolgo so zaman iskali napadalca. Končno so ga izsledili v osebi knjižničarja, ki je tako ljubosumno stražil stare rokopiše, da jih ni hotel posoditi in da je smatral za svojega smrtnega sovražnika vsakogar, kdor je vprašal po njih. Zato je napadal te svoje dozdnevne sovražnike, jih pobijal na tla, jim jemal stare rokopiše in jih nosil domov. V njegovem stanovanju so našli 19 najdra-

gocenjših starih rokopisov. Mož je bil zaljubljen v nje in pripravljen zaradi njih na vsak zločin.

Na sovjetskem poslanstvu v Berlinu so uporabljali, dokler niso opremili pribora s sovjetskimi znakom — kladivom in srpom — pri recepcijah starinskih priborov s carskim emblemom. Na vsaki recepciji je pa zmanjkalo nekaj nožev, vilic in čajnih žlicic s tem znakom. Lakaji so poostriili pozornost in med naslednjo recepcijo so ugotovili, da je spravil pribor v žep neki Amerikan. Takih strastnih zbiralcev carskega pribora so izsledili pozneje še več.

V angleški spodnji zbornici je vzbudila veliko senzacijo izjava poslanca Muffa, da so na dan kronanja iz jedilnice spodnje zbornice poslanci ali drugi povabljeni gostje ukradli 62 srebrnih žlic razen drugih manjših predmetov. V zvezi s to vestjo so angleški listi ugotovili, da se je moda lova za takimi sponinkami zadnje čase tako razpasla, da srebrni jedilni pribor nikjer ni več varen, ker se niti visoka gospoda v gosteh ne sramuje vzeti ga za spomin. »Daily Telegraph« je poročal, da rabi večina angleških poslaništev zdaj na večjih recepcijah samo posrebrene žlice, vilice in nože.

Vozni listki za pozabljenec

Na vsem svetu bi najbrž naleteli na železnice na enake prizore. Ko vstopi v vagon sprevodnik, začne dobra polovica potnikov obračati žep in iskati vozne listke. Človek je pač bodisi raztresen ali pa ne utegne misliti na take malenkosti, pa pozabi, kam je spravil vozni listek zlasti, če se je moral v gneči privrati do blaginje. Tako potniki brskajo po žepih, dokler končno ne najdejo voznih listkov tam, kjer so to najmanj pričakovali.

V Angliji so priredili nedavno zanimivo razstavo voznih listkov. Med njimi so bili nekateri stari že 80 do 90 let. Ti vozni listki so pa tako veliki, da jih potniki gotovo niso mogli izgubiti, niti spraviti v žepetako, da bi ne vedeli, kam so jih vstakili. Dolgi so namreč 50 do 60 cm, pa tudi temu primerno široki. Moški so si pogosto ovijali vozne listke okrog vratu kakor ovratnik, spredaj so jih pa zapenjali z zapenkami, da bi jih ne zgubili. Pozabljenec bi bil tak vozni listek tudi zdaj dobrodošil.

Dobrotnik revežev

V Atenah je umrl nedavno bogati bankear Theodor Nikopoulou in za njegovo zapuščino se je vzel hud boj, ker sorodniki niso hoteli priznati bogataševne oporoke. Pred sodiščem nekega grškega mesteca je stal mlad moč, obtožen tatvine živil. Kradel je, kar je bil lačen. Med obravnavo se je prijavil predsedniku sodišča znani atenski advokat in prevzel zagovor obtoženca. Posrečilo se mu je prepričati sodnike o čistočeni nedolžnosti tako, da je v mla izrečena oprostitna sodba. Advokat je dobil od neznanega dobrotnika prosnjo, naj se za obtoženca zavzame. Obtoženec je pa dobil od neznanca precej lep znesek. Kmalu pa se obvestilo, da lahko dobi službo.

Takih primerov je bilo v Grčiji zadnje čase mnogo. Nihče pa ni vedel, kdo skriva svoj pomožni in najhujše bode revežem. Bil je atenski bankear Nikopoulou. V oporoki je zapustil dolžni zakoniti dediči zakonitim dedičem, o drugem premoženju je pa določil, naj služi tistim dobrodelnim namenom v pomoč in rešitev mladim ljudem, ki so brez lastne krivde našli v bedi. Dediči so pa protestirali proti oporoki, češ, da bankear ni bil pri znanju pusti, ko jo je na-

pisal. Med obravnavo pred vrhovnim sodiščem so pa prišle na dan okolnosti, ki so bankearja napotile k temu koraku.

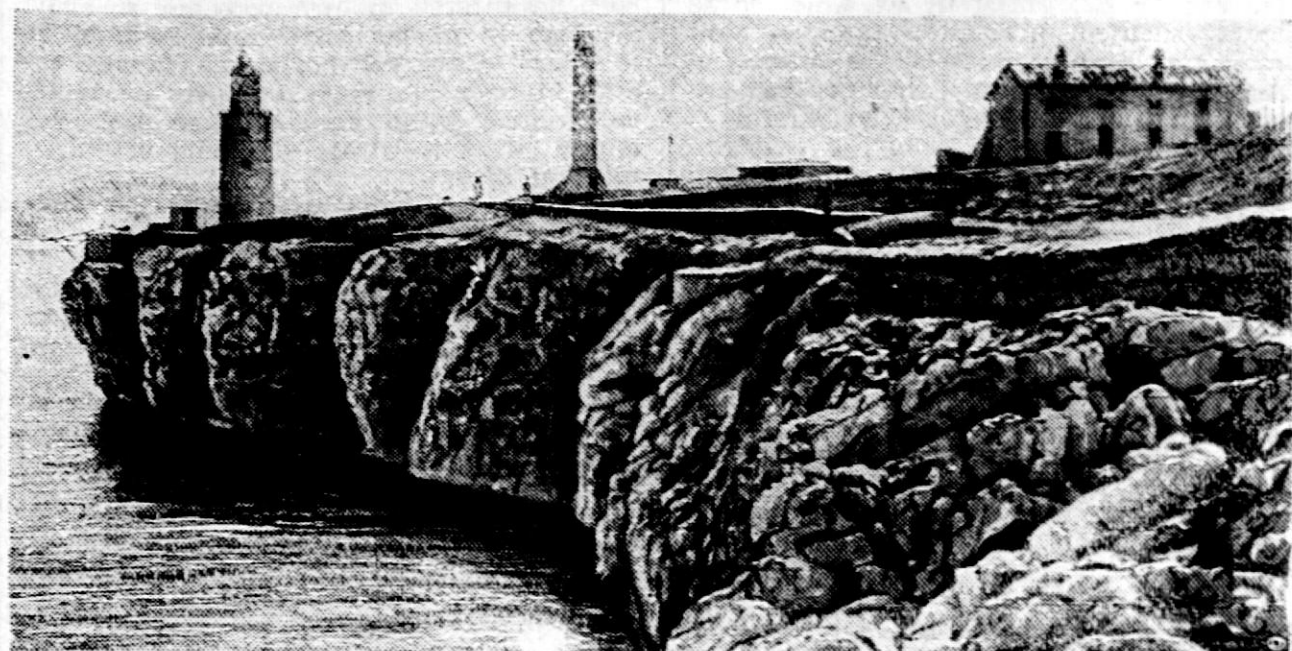
V mladih letih se je bil Nikopoulou zaljublil v siromašno dekle. Njegov oče je bil odločno proti sinovi izbiri in ker se sin njegovi volji ni hotel ukloniti, ga je razrednil. Nikopoulou je odpotoval v svojim dekletom v Pariz, kjer sta živela v strašni bedi. Nekega dne, ko sta bila že vsa izčrpana, sta odšla v restavracijo in se po dolgem času zopet enkrat do silega najedla, čeprav nista imela v žepu niti belica. Zato so ju aretirali.

Ubogo nesrečno dekle so našli nasled-

njeja jutro v zeporu obešeno. Nesrečnica ni mogla preživeti take sramote. Nikopoulou je to silno počilo in prisegel, da se bo dokopal do bogastva, da bo mogel pomagati gladujočim revežem. Čez tri leta, ko se je vračal iz Pariza, je že imel podlago za svoje poznejše bogastvo. V Atenah je pa kmalu obogatel. Svoj sklep je storil in pomagal je, kjer je le mogel. Tako je rešil mnogo siromašnih ljudi, ki bi bili zašli brez njegove pomoči na kriva pota ali pa si končali življenje. Sodisce je priznalo njegovi oporoki pravno veljavnost.

Ali je Gibraltar v nevarnosti?

Angleži se dobro zavedajo, da ta njihova trdnjava ni več nepremagljiva

Gibraltar — skale z morskim svetilnikom

Varnost Gibraltarja dela angleški vladi neprestane skrbi, pa tudi angleškemu parlamentu in javnosti. V spodnji zbornici je poslanec delavske stranke Henderson sprožil vprašanje tujih baterij, postavljenih v bližini Gibraltarja in Ceuti. Te baterije bi mogle po njegovem mnenju ogroziti Gibraltar, ker stoji tako blizu, da bi lahko streljale v gibraltarsko ozino. Vojni minister Hore Belisha mu je odgovoril, da bi baterije pri Gibraltarju sicer mogle bombardirati morsko ozino, toda lahko bi bile tudi same učinkovito bombardirane po gibraltarskih baterijah in da se angleška vlada v tem pogledu ničesar ne boji. Kar se pa tiče baterij v Ceuti, je nadaljeval minister, bi mogle biti kakor vse druge resna grožnja. Toda ta nevarnost se da odstraniti s sredstvi, ki jih ima Anglija v rokah.

Hore Belisha

Gibraltarska morska ozina je vodna pot med dvema Herkulovima skalnima stenama. Skozz tisočletja je bila ta morska ozina predmet fantazije kulturnih narodov, naseljenih ob Sredozemskem morju. Pomorski, strateški in zgodovinski politični vidiki so postavljali ta »most narodov« pri zapadnem izhodu iz Sredozemskega morja neprestano v ospredje dnevnih dogodkov. Čase, ko je arabski vojskovodja Tarik zgradil ob sedanjem Gibraltarju trdnjavo, da bi kril z njo svoje prodiranje skozi morsko ozino, ko so se španci in Mauri borili tu s svojimi galejami in

geciras, pada tangersko ozemlje v tetrastah k morju in bi lahko bilo učinkovito obstreljevano z maroških gor pri Tetuanu in Medianu. Zato je razumljivo, da predstavlja zgodovino Gibraltarja slika z motivi iz pravadnih časov in iz naše dobe.

Pod Karlom V. je bila zgrajena na Gibraltarju močna trdnjava. Med vojnami za špansko dediščino so se bila krvave bitke za Gibraltar, dokler ga niso zasedli Angleži. Leta 1779. so jeli Gibraltar sistematično napadati Francozi in španci. Tri leta so Angleži branili trdnjavo, končno so pa začeli napadati dlati tako zvane »plavajoče baterije«. S temi trdnjavami so vrli v gibraltarsko ozino in napadi Angleže s kopnega in z morja. Počudka se je branila tako, da je streljala z gorečimi kroglicami, ki so zažigale plavajoče baterije in jih potapljale. Nekaj let pozneje je pa admiral Nelson odličil usodo Gibraltarja s pomorsko zmago pri Trafalgaru.

Mesto, ki steje blizu 20.000 pr bivalcev, leži na zapadni strani skalnatega masiva, kamor so Angleži postavili baterije svojih orjaških topov, skrite tako dobro, da se iz morja sploh ne vidijo. V mestu prebivajo španci, maročani, Italijani in židje. Preživljajo se s trgovino in obrtjo, delajo seveda v prvi vrsti za vojaško posadko. Staro mesto leži na severni strani Gibraltarja, od koder vodi do skalnata vrata na glavno ulico novega mesta Main Street. Tu so poslopja vladnih in upravnih uradov, med njimi tudi modernih hoteli, kjer stanujejo angleško prebivalstvo. V pristanišču je promet precej živahen. Še živahnejše vrvenje je pa v vojaškem pristanišču, kamor neprestano prihajajo angleške vojne ladje. Večina inozemskih gostov, ki si hočejo ogledati trdnjave, se pa vrača zvečer zopet v špansko mesto Algeciras, kjer je bivanje mnogo prijetnejše. Sicer pa poveljnik angleške trdnjave tudi nerad vidi, če se tuji tam predolgo mude.

Gibraltar je veljal nekoč za nepremagljivo trdnjavo. Z razvojem modernega teškega topništva in modernega letalstva je pa to naziranje padlo in Anglija se tega dobro zaveda. Zato hoče Gibraltar še bolj utrditi. Pristanisce dobi moderne težke topove in protiletalske baterije za primer zračnih napadov ali pa obstreljevanja iz Algecirasa in Ceute odnosno napada bombarderskih letal iz Španije, španskega Maroka ali z Balearskih otokov.

Steklena preja

Steklo se da uporabiti še za razne druge stvari ne samo za okna, zroala, steklenice, kozarce in podobno. Steklo lahko tudi sprejemo v vlakna, tenka tako, da bi težko našli taka celo v prirodi. Stekleno palico na koncu segrejemo, da postane mehka, potem jo pa raztegemo v vlakno. Vlakno navijemo na velik valjar, ki se mora zelo hitro sušiti. Vlakno se vleče iz palice naprej in navija se na valjar. Iz tako navitega vlakna se izdeluje steklena preja, ki se da tkati ali pa se dela iz nje steklena vata in podobno. Lajh bi utegnili misliti, da je steklena vata nevarna, da bi se lahko obrezal ali zbol od nje. Zato se tudi, ko žuži, da je prožna kakor navadna vata.

Vlakno iz stekla se da potegniti tako tenko, da je skoraj neopipljivo in sicer do premera ene osemtotinke milimetra. Iz navadnega steklene kroglice, s kakršnimi se igraje otroci, lahko potegnemo do 250 km dolgo vlakno. Iz kosčka stekla, težkega 900 gramov, lahko potegnemo 42.000 km dolgo vlakno, torej daljše od ekvatorja. V zadnjem času se širi uporaba steklenih tkanin zlasti v Ameriki v elektrotehnične vrste. Steklena vlakna se tko v tenke, ozke pasove, v katerim ovijajo, recimo ležaje v dinamihi, elektromotorjih itd. S tem se doseže v električnih strojih najvišja kapaciteta, kajti steklo je izoboren električni izolator. Povečana kapaciteta pomeni prihranek v obratu in zato je uporaba stekla v te vrste velikega narodno gospodarskega pomena. V Franciji uporabljajo stekleno prejo tudi za izdelavo damskih čevljev.

ENOSTAVNO

Redar ustavi kolezarja:

- Kako se pišete?
- Plamjaketi-jovanivovaky.
- Kako se pa to napiše?
- Bez zba, lahko napi.

Astrologi o mesecu oktobru

Izredno kritični dnevi od 7. — 12. oktobra — Okrog 16. oktobra utegne priti do izredno važnih sporazumov

S presenetljivo točnostjo so se izpolnile napovedi astrologov za september. Napovedali so politične dogodke med 11. in 20. septembrom, ki bodo za nadaljnji politični mednarodni razvoj usodni. Napovedali so v tem času svetovnopolitične dogodke. In res, 12. septembra smo slišali iz Nürnberga prvi Hitlerjev govor, kateremu so sledili napeti dnevi, odločali so o usodi Evrope. Predvčeršnjim so štirje možje v Monakovem sklenili nekakšen sporazum, ki je mlađo slovensko državo pahnil v globoko žalost, nastal je docela nov položaj v Evropi, kar se je skuhalo nov 11. in 20. septembrom, je brez dvoma svetovnopolitichen dogodek, čigar globlje posledice se bodo pokazale v bližnji ali daljni bodočnosti.

Kaj pravijo astrologi o oktobru? Prvi, drugi in tretji dan v oktobru bodo pod vplivom neugodnih aspektov, toda kritičnosti teh dni ni pomembna. Dne 4. oktobra bosta Mars in Uran v ugodnem trigonu, učinek tega trigona bo ugoden za promet. V političnem življenju je treba računati na nenadne politične preobrate v tem smislu, da bodo uresničeni v veliko naglo načrti, katerih uresničenje doslej zaradi velikih ovir ni bilo mogoče.

Dnevi od 7. do 12. oktobra bodo mnogo bolj kritični. Kakor je znano, bodo v teh kritičnih dneh odstopali čehoslovski znanjci pasove Sudetske Nemčije. Konstelacije planetov kažejo, da bo odstopanje potekalo pod silno razburljivimi in kritičnimi kozmičnimi učinki. Ne glede na te dogodke kažejo aspekti od 7. do 12. oktobra na neurja, požarne katastrofe in na katastrofe v rudnikih. Slišali bomo o smrti znanih oseb. Mnogo bodo razpravljali po vsem svetu o gospodarskih, znanstvenih in umetniških načrtih, toda nobenega ne bo mogoče v teh dneh uresničiti. Vrhunec doseže kritična doba dne 12. oktobra, ko bosta planeta Mars in Neptun v konjunkciji. To je aspekt, ki povzroča zmedo, kritične dogodke v posameznih državah, potrese, viharje in poplave ter katastrofe na morju. Nezačuden je, prevaranti in zaslužnjiki ljudje in ljudske skupine bodo skušale okoli tega dne s sabotažjo, stavkami in atentati uveljaviti svoje zahteve. Čitali bomo v tem času poročila o krvavih pokolih. Odnosi med nekaterimi državami bodo do skrajnosti napeti. Čitali bomo o strastnih političnih obračunavanjih. Oblasti v vseh državah bodo imele dosti opravka z zločinskimi in anarhističnimi elementi.

Dne 13. oktobra bosta Merkur in Jupiter v zelo ugodnem trigonu. Pozitiven in blagodejnen učinek tega trigona bodo občutili vsi, ki se pečajo s trgovino. Trgovska podjetja bodo pod srečno zvezdo. Dan bo ugoden za potovanja in za promet, stiki med nekaterimi državami bodo poglobljeni in živahniji. Zakonodajna bo obogatela za nekatere važne socialnopolitične zakone. Pozitiven učinek trigona med Merkurjem in Jupitrom bo trajal do 16. oktobra, tega dne se pa stvorila druga harmonična konstelacija, to je trigon med Soncem in Jupitrom, ki bo še pojačal pozitivne učinke tri dni prej pred nastopajočim trigonom.

Trigon med Soncem in Jupitrom pospešuje tudi trgovske posle, posebno važen pa je njegov učinek na politično življenje. Sodeč po tem aspektu, bo okrog 16. oktobra nastalo zopet ravnotežje v svetovni politiki, katerega so motili slabi aspekti v septembru in katerega utegnejo še motiti dogodki, ki so napovedani od 7. do 12. oktobra. Trigon kaže na miren sporazum v vseh vprašanih, ki so važna za pametno in mirno sožitje med narodi.

Vsi aspekti v nadaljnjih dneh do 28. oktobra so neznatni in nepomembni, tako da v tem času ni računati za važnimi slabimi ali dobrimi dogodki. Dne 28. oktobra pa bosta Merkur in Uran v opoziciji. To je slab aspekt, njegov kritični učinek se bo pokazal v prometu. Računati je treba za nepričakovanimi in nenadnimi prometnimi nesrečami in motnjami v prometu. Čitali bomo o dogodkih, ki bodo marsikoga presenetili. Opozicija kaže na nenadno smrt velikih in priznanih pisateljev in znanstvenikov ter državnikov. Čas bo kritičen tudi za borzne in bančne posle. Čitali bomo tudi o selarijah velikega kalibra, ki bodo vzbujale pozornost javnosti. Opozicija kaže končno na nenavadne dogodke v kemični industriji.

Glede čehoslovške so astrologi napovedali v poročilih, ki so bila objavljena v začetku tega leta takole: Konstelacije, ki obvladujejo CSR, kažejo na poslabšanje odnosov do sosedov. Položaj Sonca kaže na zelo kritične in škodljive dogodke. Čeže, da bo čehoslovsko prebivalstvo doživelo veliko razburjenje in da bo republika utrpela veliko »denarno izgubo«. Razen Sonca in Meseca so tudi ostali planeti v neugodnem položaju v horoskopu republike. V letu 1938 bo o čehoslovski govoril ves svet. Napoved se je baš v preteklem mesecu v celoti izpolnila.

KOMPROMITIRANA NEVESTA KINO SLOGA, Tel. 27-30

Odlična in zabavna veseliga, v kateri sodelujejo priznani filmski igralci: Marija Andergast — Viktor De Kova — Adela Sandrock in Alfred Abel. Duhovita zabava, dobra glasba, privlačna romantika. — DANES PREMIERA!

Čez polje in log v mestni okolici Krompirja letos ne bomo stradali — Travniki so pokošeni — Naši kmetje na kolesih

Ljubljana, 1. oktobra.

Na ljubljanskem polju se dviga iz kupov suhih krompirjevih stebel v zrak dim. Povsod na njivah se zbirajo okrog ognjev orabi in kopači, povsod petje sveže izkopani krompir, čigar vonj prijetno ščeta v nosu. Po njivah leži izkopan in prebran krompir, ki ga nalagajo s cajami na vozove in ga pod noč vozijo domov. »Lep je, kakor se nikoli in dosti ga je, zadržuje ljudi. Skoraj ne pomnim tako lepega, tako zdravega in pa tako obilnega pridelka — pravi ta ali oni. Res, krompirja letos ne bomo stradali. Navzile temu pa, da je letina dobra, cene krompirja ba ne bodo padle, ker pričakuje izvoza, drobnejšega pa bodo kmetje raje pokladali živini, ker pravijo, da je boljše porabi ga za živinsko krmo, kakor pa kupovati drage otrobe. Krompir je najboljši in najlepši na polju okrog Ježice in St. Vidja, dalje okrog D. M. v Polju, kjer je zemlja peščena in ima zato slašji okus, ogromne množine pa so ga pridelali tudi Barjani in poljedelci okrog Brezovice.

Skoraj povsod je že zamrla vesela pesem koscev. Otava je padla pod njihovimi kosami, le tu pa tam na travnikih si še videl zadnje dne gručice koscev in grablji, ki so spravljali na vozove otavo. Iz mestnega loga so se pomikali visoko naloženi vozovi, na katerih so sedeli utrjeni gospodari z družinami. Ustavljali so se pred Koščevo gostilno na razpotju pri Malem grabnu na Cesti na Rakovo ješjo ter ob Cesti dveh cesarjev, kjer so si privoščili polič vina ali steklenico piva, dočim so se morali delavci zadovoljiti z vodo ter kosom kruha.

Po travnikih mestnega loga so se razpršili otroci in ženske iz barak v mestni koloniji ob Cesti dveh cesarjev, ki so nabirali suhljad, tu in tam se spleti zajček, ki že voha lovčev smodnik, se dvigne iz vrhov dreves jata divjih golobov ali pa prileti še večji trop ptic selivk, namenjenih v toplejše južne kraje. Na še prostranejših travnikih tam pod Vnanjimi goricami se je oglašala pastirska pesem. Pastirski pojo in se kličejo s travnika na travnik, dočim se črede govdi mirno pasejo daleč naokrog. Vrsti se slika za sliko, kakor tam doli na plodni ravni Banata, le da se dviga čisto blizu v višino Krim ob čigar vzhodu in na pobočju se belijo iz zelenja bele hiše in svetijo rdeče strehe.

Kolo je postalo naše najpraktičnejše in najcenejše prometno sredstvo. Na kolesih so vsi: oče, mati, sin in hči. Iz vasi odhaja na kolesih v zgodnjih jutranjih urah na travnik gruča koscev, za njimi se pripeljejo na kolesih, na kolesih ob nedeljah na spretno ali travnik za njimi malico in prihrati pogledat na kolesu gospodar, kako gre delo od rok. V grmovjih prisljenjena stoji na polju kolesa, leže v senci na ozarh na kolesu se odlepje pred polcem s polja domov pripravljati kosilo gospodinja in se zvečer vrača vse na kolesih domov k večerji. Jutratj odlepje dekla ali domača hči v mesto mleko na trčliku in se z njim vrača nazaj na drugo delo. Kolesarja in kolesarico srečaš povsod. Slovenija je vsa na kolesih na kolesih ob nedeljah na spretno in na kolesih ob delavnikih.

Tečaj za reševalno plavanje zaključen Reševalnemu plavanju in oživljanju utopljenecv bi morali posvečati več pozornosti

Ljubljana, 1. oktobra.

Prva jugoslovanska splošna plavalna šola, ki posluje v kopalski SK Ilirije, je včeraj popoldne končala tečaj za reševalno plavanje z nastopom tečajnikov v zimskem kopalsku Razen načelnika šole dr. Ernesta Mayrja in članov odbora, so bili pri produkciji navzoči komandant žandarmerijskega polka v Ljubljani polkovnik Alojzij Barle, komandant žandarmerijske 1. podpolkovnika Stane Bojčević, komandant ljubljanske čete major Božidar Dikič, vodja mestnega gasilsk. gasil. urada Janz. Furlan, policijski nadzornik Hudales in za Rdeči križ senk.

Tečaj za reševalno plavanje je trajal od 15. do 30. septembra, vodila sta ga pa dr. Bronislav Skabarne in plavalni trener Ilirije, Ferdinand Grosche. Tečaja se je udeležilo 14 tečajnikov povečini orožnikov in pekljenih gasilcev. Tečajniki so imeli vsak dan po dve uri teoretičnih in praktičnih predavanj, ki so obsegale vse, kar mora vedeti reševalec. Včerajšnja javna produkcija je pokazala sadove tečaja. Tako smo videli napredek skupinske reševanje, ki so ga pridvajali vsi tečajniki. Pokazali so osvobodilne prijeme pri reševanju. Za reševanje je več načinov. Tako imamo reševanje samega sebe v primeru, da oblečeni pademo v vodo, dalje če nas zgrabi

krč ali če smo zaplaval v vrtinec oziroma močvirnat svet in dalje ako smo zabredli v vodo, kjer so rastline ovijavke. Oblečeni se mora obrniti na hrbet in se osvoboditi suknjice. Nato pritegne noge k telesu in slede na ta način še hlače. Krči se najraje pojavljajo v stegnute, mečah ali v pesti in so po večini vzrok utrujenosti ali mrzle vode. Dotično mišico je treba stegniti. To storimo tako, da podkolenico pritegnemo k stegnute, čigar mišica se s tem napne in krč popusti. Pri krču v mečih primemo nožna preste z roko in obenem iztegnemo nogo. Pri krču v pesti stisnemo pest in jo sunkovito sprožimo nazgor ter pri tem pest odpremo. V vodi, kjer so vrtinec oziroma rastline ovijavke, je nujno potrebno tako imenovano plitvo plavanje, to je plavanje vzporedno z gladino vode.

Tečajniki so tudi prav nazorno pokazali, kako je pomagati utrujenemu ali prestrašenemu plavalcu. V ta namen so posebni prijemi s pomočjo katerih potegnemo utrujenega na varno. Bolj izvežban pa je treba biti pri reševanju utaplajočega. Če je utaplajoči pri zavesti, bi moral reševalec uporabiti gotove osvobodilne prijeme (davljenje, objem čez prsa, objem okoli vratu). Nezavestnega se pa rešuje s pomočjo transportnih prijemov.

Izredno zanimivo je bilo prikazovanje oživljanja utopljenca. Tečajniki so nam pokazali tri metode umetnega dihanja oziroma oživljanja. Pri vseh načinih je treba pred umetnim dihanjem utopljenca izprazniti vodo iz želodca. To storimo tako, da položimo utopljenca čez kolena in pritiskamo s obema rokama na njegov hrbet. Važno je pri tem, da ima utopljenec jezik zunaj. Tudi je treba glavo utopljenca položiti tako, da je odtok vode olajšan. Po Schafferjevi metodi se utopljenca položi na trebuh. Reševalec pritiska z rokami v tempu svojega dihanja na spodnji del prsnega koša. Po Silvester-Brooch-Mayerjevi metodi leži utopljenec na hrbtu, pod krč pa mu je treba položiti kopalni plašč ali kaj podobnega. Reševalec, ki kleči ob utopljenčevi glavi, stegne utopljenčevi roki in ju nato skriti in pritiska na prsni koš. Po Kohrauehovem načinu pa je treba položiti utopljenca na desno stran tako, da je srčna stran obrnjena nazgor. Umetno dihanje je kakor prej, le da se izvaja z eno roko. Ta metoda ima prednost, da se obenem masira srce. Slednji način je pri oživljanju utopljenec najbolj priporočljiv.

Tetaj osimera produkcija je pokazala prav lepe uspehe in so slesti nekateri tečajniki zadostili vsem teoretičnim in praktičnim pogojem reševalnega plavanja. Splošni plavalni šoli je treba izreči vse priznanje in bi bilo želeti, da bi med zimo priredila še več podobnih tečajev, kajti številne nesreče na Savi so nam neštetokrat pokazale, da pri nas nimamo izurjenih reševalcev, najmanj pa taktih, ki bi znali uporabiti pravilno umetno dihanje oziroma oživljanje.

Sokolstvo

Sokolski proglas za 9. oktober

Vsem sokolskim župam, društvom in četam

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije poziva vse župe, društva in čete, da počastijo četrto obletnico tragične smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Jugoslovnsko sokolstvo se z bolestojo spominja tragičnega dogodka 9. oktobra 1934. Na ta dan morajo vse sokolske ednice dostojno počastiti smrt blagopokojnega kralja in izkazati zasluženost čast njegovemu spominu. Prepričani se bratskim ednicam, da po kraljevih razmerah izberejo najboljši način za čim dostojnejšo žalno manifestacijo. V kraljih, na sedežih več sokolskih žup je najboljšje, da izvede župa žalno svečanost skupno z društvi, v tistih kraljih, kjer je več sokolskih društev naj pa se prav tako združijo žalne svečanosti. Vse ednice si morajo prizadevati, da bodo žalnim svečanostim prisostvovali vsi člani, naročaji in deca. Opozarjamo vsa bratska društva in čete, da je 9. oktober proglašen za dan sokolskega bratstva. Dolžnost nas vseh je, da na viden način in stvarno dokažemo svojo ljubezen do bratov, ki žive v naših logah in tečajih. Na dan sokolskega bratstva ne bi smeli izostati niti en član naše sokolske družine, da čeprav s najmanjšim prispevkom za socialni fond Viteškega kralja, ki je namenjen siromakom, stori svojo sokolsko dolžnost. Pokažimo svojo skrb in ljubezen v trenutku, ko so ti najbednejši v največjem pomanjkanju. S tem se bomo najbolj oddolžili blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju na dan Njegove smrti.

Slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!

Čuvajmo Jugoslavijo!

Zdravo!

te, da je 9. oktober proglašen za dan sokolskega bratstva. Dolžnost nas vseh je, da na viden način in stvarno dokažemo svojo ljubezen do bratov, ki žive v naših logah in tečajih. Na dan sokolskega bratstva ne bi smeli izostati niti en član naše sokolske družine, da čeprav s najmanjšim prispevkom za socialni fond Viteškega kralja, ki je namenjen siromakom, stori svojo sokolsko dolžnost. Pokažimo svojo skrb in ljubezen v trenutku, ko so ti najbednejši v največjem pomanjkanju. S tem se bomo najbolj oddolžili blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju na dan Njegove smrti.

Slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!

Čuvajmo Jugoslavijo!

Zdravo!

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije

Ljubljanski Sokol stopa v jubilejno leto Občni zbor najstarejšega Sokola na slovanskem jugu — Jubilej proslavi s pokrajinskim zletom

Ljubljana, 1. oktobra

Dne 1. oktobra pred 76 leti je bil ustanovljen občni zbor »Južnega Sokola«, predhodnika današnjega Ljubljanskega Sokola, ki je sredi na glavni skupščini polagal obračun svojega dela v minulem poslovnem letu. Skupščino je posetilo članstvo v velikem številu in s tem dokazalo, da se zanima za razvoj in napredek društva.

POROČILO STAROSTE

Starosta Br. Kajželj je ob 20. otvoril skupščino in po uvodnih formalnostih izdal prihodnjo letošnjo letno poročilo. Predhodnik današnjega Ljubljanskega Sokola, ki je sredi na glavni skupščini polagal obračun svojega dela v minulem poslovnem letu. Skupščino je posetilo članstvo v velikem številu in s tem dokazalo, da se zanima za razvoj in napredek društva.

Poročila društvenih funkcionarjev so odpadla, ker je itak članstvo prejelo letno poročilo, ki so v njem vsa poročila nat-

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 izvodov raznih iger, deloma v originalnih izdajah, deloma v večkratnih prepisih za posamezne vloge. Br. Macarol je v zadnjem času pripravil tudi lutkovni oder, ki lo kmalu otvorjen. Blagajniškega poročila br. Korte moramo biti veseli. Pokazalo je, da je Sokol srečno prebrodil finančne težave, da je sedaj njegov položaj trden in stabilen. Pročarjem za novo poslovno leto predvideva dan 30.000 dohodkov in ravno toliko izdatkov. Ko so poročali še gospodar br. Oblak, gospodinja s. Janežičeva, društveni zdravnik br. dr. Koran, se je razvila živahna debata o delu v preteklem letu. Za novo poslovno leto pa je članstvo določilo obširen in lep program, tako za prosvetni, gradbeni in prednjači odsek. Zavedajo se resnosti današnjih časov, je društvo ustanovilo tudi narodno obrambni odsek. Zbiramo mu od evra, da bi uspešno razvil svoje delovanje med naširnjim plebsmi našega ljudstva.

odru so gostovali tudi igralci ljubljanskega mariborskega gledališča z »Rdečimi rožami« in »300 ženami«. Pravljeno je br. svetar naglasil, da bo treba takim gostovanjem posvečati vso pozornost tako, da ljudje, ki posejajo naše igre ne bodo imeli same užitka od same igre umetnikov, temveč da jim bodo ti nudili tudi dela literarne in miselne vrednosti. Dalje je omenjal, da ima društvo sedaj urejeno knjižnico, založeno z dramsko literaturo in ima skupno 400 iz

M. Zane-Norcott:

Slon ni pozabljiv

Ko sem pred dnevi zavijal svoje kolo v star časopisni papir, sem slučajno opazil »poslano iz občinstva« pod naslovom »Slon nikoli ne pozabi.« Prečital sem in ostermel. Presodite sami.

»Spoštovano uredništvo! Leta 1874 je prispel v Tanbury Wells počujoči cirkus. En cirkuski slon je po prihodu obolet. Domači lekarnar ga je pregledal in mu predpisal zdravilo, ki se je tako dobro obneslo, da je bil čez nekaj dni dobrodušni debeločezec zpet zdrav ko riba. Čez tri leta je prišel potujoči cirkus zopet v Tanbury Wells. Ko se je pomikal sprevod eksotičnih uslužbencev in živali po glavni ulici, je en slon nenadoma zavrnil naravnost proti lekarnarju, stoječemu pred lekarno. Prišedši do svojega dobrotnika, je slon pokleknil na kolena in nežno objel s hobotom moža, ki mu je bil pred tremi leti rešil življenje.

Sprejmite izraze mojega globokega spoštovanja. John Pettigrew.«

Priznati moram, da še svoj živ dan nisem slišal v tako kratkem poročilu toliko neresnic. Najprej: to se ni zgodilo leta 1874, temveč 1847 in sicer v Hastingsu, ne pa v Tanbury Wellsu. In obolet tam ni slon, temveč severni jelen. Ubogi jelen ni ozdravel, temveč poginil, kar ni čuda, kajti lekarnar, ki se o njem v dopisu govori, je bil zelo naglušen in je razumel, da gre za plininskega orla, pa mu je poslal zdravilo za prehlajene roparice...

Ne popravljam vseh teh netočnosti zlonamerno ali pa morda zato, da bi se pobahal s svojim znanjem. Hočem samo pokazati, kolik nesmisel je trditi o slonih, da so to živali, ki nikoli ničesar ne pozabijo, kajti v resnici ti debeločezci sploh nimajo spomina, kar vam potrди vsak, kdor je imel slona in mu je dal v hobot dežnik ali novine, da jih je nosil. Lahko ste prepričani, da bo slon čez četrte ure izpuštil predmet, ki ste mu ga zaupali in če ga pošljete nazaj, da bi pobral dežnik ali novine, vam gotovo prinese deblo drevesa ali obelisk, če že ne banalnega kandelabra ulične svetilke.

Meni samemu je iz lastne izkušnje znano žalostno pomanjkanje spomina teh nerodnih sesavcev. V mislih imam slona, ki mu je bilo ime Ciril in ki je nekot spremljal mojega strica v njegovo veliko žalost na počitnice.

Ko je šel moj stric nekega dne s svojim slonom po ulici, je slučajno srečal svojega starega znanca polkovnika Pringleja. Gospoda sta malo pokramljala, potem sta si pa segla v roke in nadaljevala svojo pot. Slon, ki je bil pozabil, da je stričev, jo je ubral liki kuža za polkovnikom. Za človekom stopičajoči slon ni glavic bučice in človek ga ne more kar tako prezreti.

Ko se je polkovnik ozrl in opazil svojega spremljevalca, je zaklical: »marš, marš!« ter poskusil zapoditi ga z dežnikom, pa ni šlo. Tedaj je zaklical za svojim stricem, ki je prožnih korakov naglo odhajal:

— Halo, halo! Vaš slon gre za menoj in ne da se odgnati.

Moj stric je bil pa vesel, da se je tako lahko odkrižal tega debeločezca in je odgovoril:

— Saj to vendar ni moj slon, dragi Pringle.

— Dobro, čigav pa je potem takem? Stric je znova zatajil Cirila, a polkovnik je zakričal nervozno:

— Pa mi vendar ne boste dopovedovali, da bi vas spremljala s prostim očesom vidna žival, ne da bi vedeli, čigava je.

— Vaš argument stoji na šibkih nogah, dragi polkovnik, — je dejal stric, — Mar ni šel ta slon za vami, ne da bi vedeli, čigav je?

— To je pa že preneumno! — se je razjezil Pringle, ki ni bil vajen hoditi na izprehod s slonom. — Tega nestvo-ra se morava na vsak način odkrižati.

— Z največjim veseljem, — je odgovoril stric, — toda kako?

— Kaj ko bi se skrila za tistole kolibo? — je menil polkovnik in pokazal na kolibo ob cesti.

— To je imenitna misel, toda počakati morava, da se obrne slon na drugo stran.

In ko je zaželeni trenutek napočil, so ljudje videli, kako sta jo ucvrla dva

priletna gospoda po prstih za kolibo, kakor dve balerini.

Ko se je slon obrnil, sploh ni bil presenečen, da sta stric in polkovnik izginila. Meni nič tebi nič jo je ubral za neznanec, gredočim po isti poti.

Čez dva dni, ko se je moj stric zopet izprehajal v bližini tiste kolibe, je srečal tujca, za katerim jo je bil takrat slon ubral.

— Oprostite gospod, — je dejal stric, — če se ne motim, sem vas videl oni dan s slonom, ki vam je sledil. Kaj se je zgodilo s tem slonom?

— Pomislite, — je odgovoril neznanec, — ta neumno žival me je smatrala za svojega gospodarja in kakor pes je šla za menoj tja do mesta. Da bi dobrodušnega slona ne užalil, sem ravnal kakor da sem res njegov gospodar in prodal sem ga za sto funtov šterlingov potujočemu cirkusu...

Kadarkoli moj stric pripoveduje to zgodbo, ne pozabi pripomniti, da bi rad imel tako slab spomin, kakor slon: Če bi bilo tako, bi bil že davno pozabil tistih sto funtov, ki jih je neznanec igranje zaslužil na mojem slonu.

Uradniška posojila

aktivnim in vpokojenim državnim uradnikom in samoupravnim nastavljenecem, poročenim brez porokov, na večletno ugodno odplačevanje.

Pojasnila daje naš pooblaščenec FRANJO L. KLEMEN, Ljubljana, Gosposvetska c. 10 — Banka in hranilnica d. d.

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

2.500 DIN potrebuje, da zasluži 1000 Din mesečno. Pišite: »ANOS« Maribor. 3.M

KNJIGOVODJA

korespondent za slov., srbo-travatski in nemški jezik, steno-grat in strojepisec z dolgoletno prakso v trgovski pisarni in tudi v odv. pisarnah, želi primernega mesta. Gre tudi na deželo. Ponudbe prositi pod znakom »Starejša, izveščana moč«.

BOLJŠA VDOVA srednjih let bi šla kot gospodinja k eni ali dvema osebam. Ponudbe prositi pod »Poštena«.

DOPISI

RAZOČARANA V ZAKONU išče gospoda, isto tako razočaranega ali ločenca, od 30 do 40 let. Ponudbe s sliko pod šifro »Osamljena«. 2309

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

DEŽNE PLASČE balon svila, vetrne suknjiče, obleke, perilo i. t. d. si nabavite najbolje in najceneje pri PRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

50 PAR ENTLANJE azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6,75 din. »Julijana« Gosposvetska c. 12

Sveže najfinišne norveško ribje olje iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Za Din 10.000.— je proti nezgodi zavarovan vsak, kdor kupi kolo

MAGDALENCU V Račah.

KLISEJE ENO VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

VRTNE OGRAJE razne oblike, hitra dobava. Fasadna popravila specijalno trpežno proti vlagi. Načrte in proračune. Vsa stavbna dela ceneno in solidno izvršuje stavbno podjetje Rudolf Terčelj, Ljubljana, pri novi cerkvi (šiška). 2253

PREMOG

iz rudnika Trbovlje, koks, bukovna drva vedno na zalogi pri »KURIVOC«, družba z o. z. Protokolična firma, Tyršova c. št. 51, telefon 34-34.

POUK

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

Strojepisni pouk

(Desetprstni sistem.) Večerni tečaj, oddelki od 1/27. do 8. in od 1/8. do 9. zvečer za začetnike in izveščance — pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure z v. Največja strojepisnica, najrazličnejši pisalni stroji. Pričetek pouka poljubno. Šolnina zelo nizka. — Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. Tel. št. direktorja 48-43. 2157

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 4 Din

DENAR

je med vojno najbolj varen v nepremičninah. — Novozidana hiša, nosi trikratno (15%) bančne obresti (10.000.— din letno), 10 let prosta davka, 7 sob, klet, vrt, industrijsko-prometno pred mestje Maribora, na prodaj. — Vknjižba 30.000.—, potrebna gotovina Din 45.000.—. Dve hiši dvo- in tristanovanske, vrt, po Din 45.000.—. Informacije daje Postržin, Pobrežje, Gosposvetska 56, Maribor. 2307

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 4 Din

ZLATO

najbolje plačam. B. RANGUS, zlatar, KRANJ.

PRODAM

SUHE BOSANSKE SLIVE 50 kg Din 325.—, 10 kg 78.—, 5 kg Din 39.— franko podvoz razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 2304

POLTOVORNI FIAT AVTO

dobro ohranjen, po nizki ceni naprodaj. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 2313

Zapomnite si!

Najugodnejši nakup manufakture na obroke! Vedno najnovejši vzorci! Ogromna izbira! Obrnite se tozadevno na našo pisarno

NARODNI MAGACIN, Sv. Petra c. 27-1.

Otroški vozički, najnovejših modelov. Dvokolesa, motorji, tricikli. Šivalni stroji, pogreznjivi. PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO »TRIBUNA« F. BATJEL LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

STE SE ŽE PREPRIČALI,

da Vam je »SLAVIN« pri snajenju štedilnika, jedilnega pribora, emailiranih predmetov, steklenine, medenine i. t. d. neobhodno potreben? »SLAVIN« Vam vse to osnaži brez drugih pripomočkov. Zahtevajte pri svojem trgovcu samo domače čistilo

SLAVIN

Na obroke dobite povsod!

Za isto ceno kot proti gotovini pa le pri ANASTAS PAVLOVIČ, največje manufakturne skladišče v Jugoslaviji. BEOGRAD — ZAGREB — LJUBLJANA. Ustanovljeno 1. 1844. Oglejte si našo zalogo v Gajevi ul. 5, pasaja »Nebotičnik«! ALOJZ ŠPETIČ, komis. trg.

DOBRO KUPITE KOŽUHOVINO

VSEH VRST PRI KRZNARJU SMOLETU JOSIPU ALENBURGOVA UL. 6/L (poleg gl. pošte). Telefon 23-37.

...dokler se ni obrisal vanjo njen brat v Radion beli srajci!

„Perilo mora biti tako belo, da se blešči, šele tedaj je zares čisto“ - tako si misli vsaka gospodinja. Kakšno razočaranje če vidi, da perilo kljub napornemu delu ni belo.

Seveda, poleg Radion belega perila se zdi drugače prano perilo vedno sivkasto, kajti Radion je nekaj prav posebnega: odpravi vso nesnago, tudi v notranjosti tkanine. Pri kuhanju z Radionom se tvori nešteto kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi tkanino in odpravijo tudi najbolj trdovratno nesnago. Tako je „Radion belina“ znak popolne čistote.

SCHICHTOV RADION NI ČISTEJŠE BELINE OD RADION BELINE